Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 8 זײטען

נײער פאלקסבלאט

№ 134 | Łódź, Czwartek, 11 czerwca 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג כ"ו סיון תרצ"א | № 134

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

טראמוואי=שטרייק אין ווארשא דויערט

נאכגעגעבען אלע פאדערונגען, אבער די ארבייטער האבען ארויסגעשטעלט נייע

אולטימאטום פון דער טראמוואי=דירעקציע

ווארשא, 10. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט אינדערפריה האבען אויך פערשטרייקט די שטאטישע אויטאבוסען, וועלכע האבען זיך סאלידאריזירט מיט'ן טראמוואי-שטרייק.

פארמיטאג זענען פארגעקומען א גאנצע רייה מיטינגען פון די ארבייטער, און אין דערזעלבער צייט זענען פארגעקומען קאנפערענצען צווישען די פארשטעהער פון פעראיינען מיט דער טראמוואי-דירעקציע און פארשט.הער פון מאגיסטראט.

נאך לענגערע קאנפערענצען האט די טראמוואי-דירעקציע געמאלדען אין א'ן אפיציעלען קאמוניקאט, אז אלע פאדערונגען פון די ארבייטער ווערען נאכגעגעבען.

קודם כל ווערט שוין בעזייטיגט פון דער ארבייט דער לאדזער אינזשינער קוויאטקאווסקי; דער ענטזאגטער בעאמטער ווערט צוריקגענומען צו דער ארבייט, און די שווערע ארבייטס-בעדינגונגען אין די ווארשטאטען ווערען פערלייכטערט.

דא האט זיך אבער געשאפען א נייע לאגע: ווען די פארשטייער פון אלע פעראיינען, ווי פון פ. פ. ס., פראקעס, כאדע, נ. פ. ר. א. אנד. האבען געמאלדען אויף דעם מיטינג פון די ארבייטער וועגען דעם געשלאסענעם אפמאך, האבען די מעהרהייט שטרייקענדע ערקלעהרט, אז זיי זענען נישט צופרידען מיט'ן אפמאך.

די מאסע האט ערקלעהרט, אז זיי שטעלען איצט ארויס נייע פאדערונגען וועגען א לוין-הויכפה, און וועגען א גאנצע רייה ארבייטס-בעדינגונגען, לייכטערע ווי פריהער.

די אויבערמאכט צווישען די שטרייקענדע האבען די ראדיקאלע עלעמענטען, און באלד אויפ'ן ארט איז אויסגעוועהלט געווארען אנ'אקציע-קאמיטעט, אין וועלכען די ארבייטער האבען נישט אריינגעלאזט קיין שום פארשטייער פון די פארטייען.

די דאזיגע לאזונגען האבען בעקומען אנ'אפקלאנג צווישען דער מאסע.

דער אקציע-קאמיטעט האט גערופען ווייטער צו שטרייקען.

גלייכצייטיג האבען זיך אויפ'ן מיטינג בעוויזען געדרוקטע אויפרופען פון אלע פעראיינען, אין וועלכע ס'האט זיך געזאגט, אז דער שטרייק איז געוואונען געווארען מיט 100 פראצענט; אז די אלע פאדערונגען זענען נאכגעגעבען געווארען, און אז ס'איז נישטא קיין סיבה צו שטרייקען.

די פעראיינען האבען גערופען 2 בייטאג צוצוטרעטען צו דער ארבייט.

דאס איז אבער נישט געשעהן.

דער טראמוואי-שטרייק דויערט.

די פעראיינען האבען ערקלערט אויף א קאנפערענץ ביים ארבייטס מיניסטער, אז זיי נעהמען פון זיך אראפ יעדער פעראנטווארטליכקייט.

גלייכצייטיג האט ערקלערט די טראמוואי-דירעקציע, אז אויב ביז מארגען פריה וועלען די ארבייטער נישט צוטרעטען צו דער ארבייט, וועלען צוריקגעצויגען ווערען די שוין-נאכגעגעבענע פאדערונגען, און אלע ארבייטער, וואס וועלען נישט קומען צו דער ארבייט וועלען בעטראכט ווערען אלס אפגעזאגטע פון די פאסטענס.

דער ווארשאווער רעגירונגס-קאמיסאריאט האט פעראָרדענט דער טראמוואי-דירעקציע צו לאזען אין גאנג די טראמ"איען און אויטאבוסען מיט אלע מיטלען.

אויך די פעראיינען האבען נאך אמאל גערופען די ארבייטער, זיי זאלען צוטרעטען צו דער ארבייט, ווייל אנדערש וועט אלץ זיין פערשפילט.

עס האט אויך נישט געהאלפען די לעצטע ערקלערונג פון דער טראמוואי דירעקציע, אז וועגען די ווייטערדיגע פאדערונגען וועט מען קענען אונטערהאנדלען שפעטער.

די מאסע ארבייטער הערט אבער נישט די פעראיינען און שטרייקט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען היינט פארגעקומען א גאנצע רייה ארעסטען.

איצט איז די לאגע א האפנונגסלאזע.

מ'ווייס נישט ווען דער שטרייק קאן זיך ענדיגען.

קופאן № 30

פון גרויסען

פרעמיען-קאנקורס

פון „נייעם פאלקסבלאט“

כדי זיך צו בעטייליגען אין פרעמיען-קאנקורס איז גענוג

צו צושטעלען בלויז 30 קופאנען

ווארשא, 10 (וויפ) די פעראיינען פון טראמוואי-ארבייטער האבען זיך געווענדעט צום שאפערען-פערבאנד וועגען שטיצען דעם שטרייק.

עס איז מעגליך דעריבער, אז די טאקסובקעס וועלען היינט נישט קורסירען.

עס זאלען זיך אויך אפשטעלען די באהן-ווארשטאטען אויף פראגע און ברודנא.

„א יודישער מאמענט“

א אינצידענט אין קארידאר פון ארבייטס-מיניסטעריום

ווארשא, 10. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) בעת דער קאנפערענץ אין ארבייטס-מיניסטעריום וועגען דעם טראמוואי-שטרייק האבען אין קארידאר געוואַרט עטליכע זשורנאליסטען אויף דעם רעזולטאט.

ווען די ארבייטער-דעלעגאטען זענען ארויס, האט א ווארשאווער פאליציי-קאמיסאר וויקאווסקי געזאגט צו איינעם פון די פעראיינס-פארשטעהער — „פערענדיגט שוין דעם שטרייק, און לאזט זיך נישט פיהרען פון יודען און קאמוניסטען“...

אנ'אנוועזענדער יודישער סאציאליסטישער זשורנאליסט האט אויפמערקזאם געמאכט דעם פאליציי-קאמיסאר, ער זאל נישט מאכען אין ווארשא א „מעשה-זלאטשעוו“ און ער זאל זיך אזוי נישט אויסדריקען וועגען יודען, ווייל צווישען די שטרייקענדע זענען בסך הכל דא 2 יודען...

ס'איז געקומען צו א העפטיגען ווערטער-אויסטויש צווישען דעם פאליציי-קאמיסאר און דעם זשורנאליסט.

דומערג — דומער

פאריז, 10. (ספ. טעל.) דער טערמין פון דעם פרעזידענט דומערג'ס אמטירען ענדיגט זיך.

שבת, דעם 13. וועט ער איבערוויזען זיינע פאלאַכטען דעם נייעם פרעזידענט, און אין אווענד ארויספאהרען אין דער געגענד פון טולוז צו זיין פרוי, מיט וועלכע ער האט נישט לאנג צוריק חתונה געהאט.

דומערג האט נישט בדעה צוריקצוקעהרען זיך צו א פאליטישער טעטיגקייט.

קלאנגען, אז פוילן זאל פערמיטלען

אינ'ם סכסוך פויפסט—מוסאליני

פראג, 10. (ספ. טעל.) די היגע פרעסע האט פערשפרייט א סענסאציאנעלען קלאנג, אז די פוילישע רעגירונג האט פארגעשלאגען אין רוים צו אריינלעגען זיך און אדורכפיהרען שלום צווישען דעם וואטיקאן און דער איטאליענישער רעגירונג, דערביי ווערט אנגעגעבען, אז דער פויבסט וועט ווארשיינליך דעם פארשלאג נישט אננעהמען, און וועט זיך אליין בעמיהען אדורכצוקומען מיט מוסאליני.

ווארשא, 10. (ספ. טעל.) ווי מ'דערוויסט זיך, דא טראגען די אויבענדערמאהנטע קלאנגען דעם כאראקטער פון א מין פרוב מצד געוויסע פוילישע פאקטארען צו אינספירירען אויף אזא פארשלאג.

דייטש=ענגלישע גוט=פריינדשאפט

ערשטע רעזולטאטען פון דער קאנפערענץ אין טשעקער

פאריז, 10 (ספ. טעל.) נישט קוקענדיג אויף דעם פערהעלטנישמעסיג קליינעם שטח, וואס טיילט אפ לאנדאן פון פאריז, ווייסט די פראנצויזישע עפענטליכקייט גאנץ ווייניג צו דערצעהלען וועגען די רעזולטאטען פון די ענגליש-דייטשע בעשפרעכען.

אין די פאליטישע קרייזען קורסירען אבער טויבע ידיעות, וואס ווערען קאלפארטירט בסוד-סודות, אז אינגיכען וועט אויפפלאצען עפיס א פאליטישע באמבע פון אונגעהייערער גרויס.

דער „אויפרייס“ וועט איבערקעהרען די סיטואציע אין אייראפא מיט די פיס ארויף.

עס ווערט אויך גערעדט, אז די שטיקער פון דער באמבע, באדאי די גרעסטע, וועלען פאלען אויף פוילען.

דאס אבער איז אלץ דערווייל בלויז רעדעריי און פאליטישע רכילות'ן.

וואס עס ווייזט זיך אויס צו זיין קרוב לאמת — איז אז אונאפהענגיג פון דער רעוויזיע פונ'ם יאנג-פלאן, איז אין לאנדאן אויך פעסטגעשטעלט געווארען אנ'ענטוואפנונגס-אפמאך.

אינטערעסאנט איז דער פרט, אז דוקא פון בערלין קומען אן ידיעות, דאס אמעריקא וואלט גרייט געווען אויסצושטרייכען די אייראפעאישע חובות אונטער איין בעדינג, אז אייראפא זאל זיך אויפהערען צו בעוואפנען.

מיט אנדערע ווערטער: בערלין, לאנדאן און וואשינגטאן קאנצענטרירען א מין קרייץ פייער געגען דער מיליטערישער העגעמאניע פון פראנקרייך. צו דער דאזיגער אקציע זאל זיך אויך אנשליסען איטאליע.

דער צווייטער פעל-יוצא פון דעם טיי אין טשעקערס, וועלכען עס שרייבט אונטער דער „טאן“ אפילו, איז דאס דעפיניטיווע גוט-פריינדווערען צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד, מחמת די אוידיענץ אין בוקינגהאמער פאלאץ בעווייזט א פערקניפונג פון דער דאזיגער פריינדשאפט, און, כמעט, דאס גרויסטע פון דער געשיכטע די בלוטיגע יאהרען 1914 — 1918.

מאקדאנאלד'ס אנ'ערקלעהרונג אין פארלאמענט וועגען טשעקער

לאנדאן, 10. (ס.) מאקדאנאלד האט ערקלערט אין פארלאמענט, אז וועגען די געשפרעכען מיט די דייטשע מיניסטארען אין טשעקער, האט ער צום קאמוניקאט, וועלכער איז ארויסגעגעבען געווארען זונטאג, גארנישט צוצוגעבען.

די געשפרעכע האבען געטראגען דעם כאראקטער פון א מיינונגס-אויסטויש, און עס זענען נישט אנגענומען געווארען קיין שום ווייטערע בעשלוסען און ענטשיידונגען, חוץ די, וואס עס זענען אנגעגעבען אין קאמוניקאט.

דער דייטשער קאנצלער האט איהם און הענדערסאנען איינגעלאדען אויף א געגען-בעזוך אין בערלין.

די ענגלישע רעגירונג האט די דאזיגע איינלאדונג אנגענומען מיט גרויס צופרידענהייט, דאך איז נאך קיין טערמין נישט פעסטגעשטעלט געווארן.

ער גלויבט נישט — האט ער געזאגט — אז אונטער די הערשענדע אומשטענדען — קאן נוצען א דעבאטע וועגען דער געגענווארטיגער לאגע, ווע-גען די רעפאראציע פראגען און די קריגס-שולדען.

דער ענין טשעקער אין דייטשען מיניסטארען=קאבינעט

בערלין, 10. (ט.) דאס רייכס-קאבינעט וועט זיך מארגען, דאנערשטאג צוזאמענקומען אויף א בעשפרעכונג וועגען דעם צוזאמענטרעפעניש אין טשעקער.

פרייטאג וועט דער רייכסקאנצלער אוועק קיין נוידעק, כדי צו אפגעבען דעם מלוכה-פרעזידענט א בעריכט וועגען זיין ענגלאנד-רייזע.

אויסטויש פון ליבענסווירדיקייטען

לאנדאן, 10 (ס.) דער אויסערן-מיניסטער הענדערסאן האט אויף דער דעפעשע פון ד"ר קורציוס, אין וועלכער ס'איז געווען אויסגעדריקט דער דאנק פאר דער גאסטפריינדליכער אויפנאהמע אין ענגלאנד, געשיקט פאלגענדען ענטפער:

„מיין ליבער ה' אויסערן-מיניסטער! איך דאנק אייך זעהר פאר דער טעלעגראמע, וואס איך ווייס, ווי ?ו שעצען. עס האט אונז שטארק געפרייט צו קענען אייך בעגריסען אין ענגלאנד, און עס טוט מיר פערגעניגען, וואס איהר האט געהאט א שיינעם אויפענטהאלט. אייער זעהר איבערגעגעבענער הענדערסאן“.

א קבלת פנים...

ברעמען, 10. (ספ. טעל.) בעת ברינינג און קורציוס זענען אראפגעשטיגען פון דער שיף, האבען די היטלעראווצעס זיי מקבל פנים געווען מיט א קאצען מוזיק.

דער דאלאר וועט צוריק פאלען

ערקלערונג פון א פארשטעהער פון דער „באנק פאלסקי"

ווארשא, 10. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין צוזאמענהאנג מיט דער שטייגערונג פון דאלאר, האט א פארשטעהער פון דער „באנק פאלסקי" ערקלערט, אז ס'איז נישטא קיין שום מורא פאר דער דאזיגער פעראיבערגעהענדער ערשיינונג.

דער דאלאר — האט ער געזאגט — איז געשטיגען מחמת די בערזע-מאכינאציעס פון פאריז און בערלין, און דעריבער האט די „באנק פאלסקי" געהויבען דעם קורס פון דאלאר, כדי מ'זאל איהם נישט ארויסציהען פון פוילען.

דער פוילישער זלאטע איז גענוג שטארק, און אין די נאהענטסטע טעג וועט דער דאלאר צוריק פאלען.

*

אויף דער אפיציעלער בערזע איז דער דאלאר באטירט געוואָרען מיט'ן קורס 8,96.

נישט דערלאזט צו א דעמאנסטראציע פון ארבייטסלאזע אין קאטאוויץ

ווארשא, 10. (וויפ) היינט פארמיטאג האבען אנ'ערך 300 ארבייטסלאזע יוגענדליכע געוואלט איינארדנען א דעמאנסטראציע. פאליציי האט זיי צוטריבען און ארעסטירט עטליכע אגיטאטארען.

די ווארשאווער קינאס זענען נאך אלץ פארמאכט

ווארשא, 10. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די היגע קינאס זענען נאך אלץ פארמאכט, דיהאפנונג, אז די פינאנץ- און ביודזשעט-קאמיסיע ביים שטאט-ראט וועט אקצעפטירען די פאסטולאטען פון די קינא-בעזיצער, האט פעראיהרט.

די דאזיגע קאמיסיע האט נעכטען ווידער אפגעווארפען דעם פארשלאג פון מאגיסטראט.

די קינא-בעזיצער האבען דעריבער בעשלאסען ווייטער צו פיהרען דעם שטרייק, האלטענדיג, אז זיי וועלען בעסער אפשניידען ביים פלענום פון שטאט-ראט אויף דער זיצונג, וואס דארף פארקומען דעם 18. ד. ח.

וועהלען 7 מיטגלידער, נישט-ציוניסטען, צום קאנגרעס פון דער יודישער אגענץ

ווארשא, 10 (י.ט.א. טעלעגראפיש) לויט'ן בעשלוס פון ארגאניזיר-קאמיטעט צו וועהלען 7 מיטגלידער פון פוילען, נישט-ציוניסטען, צום קאנגרעס אין דער יודישער אגענץ, וועלען די וואהלען פארקומען דעם 21 יוני.

צו דער וואהל פערזאמלונג זאל קומען א פארשטעהער פון דער אגענץ, וועלכער וועט אפגעבען א בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער אגענץ. צו דער פערזאמלונג זענען איינגעלאדענט געווארען א רייהע יודישע כלל-טוער, יודישע ראטמענער א. אנד.

געמיינזאמע בעראטונג וועגען בעריכט פון דער כותל-מערבי-קאמיסיע

ירושלים, 10 (י.ט.א. טעלעגראפיש) תיכף נאכ'ן בעריכט פון דער כותל-קאמיסיע זענען זיך צוזאמענגעקומען אויף א בעראטונג פערטרעטער פון דער אגענץ חרבנות הראשית און אגודת ישראל.

עס זענען בעטראכט געווארען די בעזונדערע פונקטען פון בעריכט און מען האט זיך אפגעשטעלט בעזונדערס אויף דעם, וואס לויט'ן בעריכט טארען יודען נישט צוקומען צו דעם כותל אום שבת מיט ספרי תורות.

אפשר וועט דאס העלפען...

א קאנפערענץ אין פאריז אדער בריסעל וועגען בעקעמפען דעם פינאנציעלען און ווירטשאפטליכען קריזיס

ניו-יארק, 10 (ס.) אין וואשינגטאן האבען ארויסגערופען גרויס פעראינטערעסירונג די בעריכטען, וואס שטאמען פון א פראנצויזישער קוועלע, אז אין משך פון חודש יולי זאל אין פאריז אדער אין בריסעל פארקומען א קאנפערענץ פון די איירפאפעאישע מלוכות, וועלכע זענען פאראינטערעסירט אין די רעפאראציע-פראגען, געווידמעט דער בשותפות-דיגער געמיינזאמער אקציע צו בעקעמפען דעם פינאנציעלען און ווירטשאפטליכען קריזיס.

סאוויעטישע צוואנגס-הלוואה

מאסקווע, 10. (ספ. טעל.) ס'איז פערעפענטליכט געווארען די פעראָרדנונג פון צענטראלען אויספיהר-קאמיטעט וועגען דער סובסקריבציע פון דער איבערליכער הלוואה א. נ. „דער דריטער דעציזירענדער יאהר פון דער פיאטילעטקע".

די פרעלימינירטע סומע פון דער דאזיגער הלוואה בעטרעפט 1,600,000,000 רובעל.

אפגעדעקט דארף זי ווערען אין משך פון 10 יאהר.

די הלוואה ווערט ארויסגעלאזט אין צוויי פארמען: אלס א 6 פראצענטיגע פרעמיובקע, און אלס א געוועהנליכע הלוואה אויף 10 פראצענט יעהרליך.

דאס פערשרייבען זיך אויף דער דאזיגער הלוואה וועט פארקומען אונטער'ן לאזונג: דרייוואכענדיג לוין, אלס הלוואה פאר דער מלוכה".

דערטרונקען געווארען אן ענגלישע אונטערוואסער-שיף

לאנדאן, 10. (ספ. טעל.) דער אדמיראליציע-אמט איז מודיע, אז ביי ווע-האי-ווער איז דערטרונקען געווארען דאס אונטערוואסער-שיפעל „פאסעידאן", נאכדעם, ווי ס'האט זיך צוזאמענגעשטויסען מיט א האנדעלס-שיף.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע זענען אנגעקומען די קריגס-שיפען „בארוויק", „קומבערלענד" און „הערמעס".

לויט די ערשטע ידיעות איז געלונגען אפצוראטעווען 5 אפיצירען און 26 מאטראסען.

דאס אונטערגעגאנגענע שיפעל איז אויסגעבויט געווארען ערשט אין יאהר 1929.

וועי-האי-ווי, 10. (ספ. טעל.) די קאטאסטראפע פון דעם אונטער-וואסער-שיפעל „פאסעידאן" איז פארגעקומען אין דעם מאמענט, ווען עס האט מאנעוורירט אויפ'ן אויבערפלאך פון ים, 12 מייל ווייט פונ'ם פארט וועי-האי-ווי.

א קלייבע כינעזישע שיף „יוטא" איז דאן ארויפגעפאהרען אויפ'ן אונטערוואסער-שיפעל, אויסשלאגענדיג אין איהר זייט א גרויסע לאך. מחמת דעם איז „פאסעידאן" אין עטליכע מינוט אונטערגעגאנגען. די „יוטא" האט ארויפגענומען צו זיך די מאנשאפט פון „פאסעידאן" א חוץ 6 מאטראסען, וועלכע האבען זיך שפעטער געראטעוועט.

היינט וועלען געמאכט ווערען פרובען ארויסצושלעפען דאס אונטערוואסער-שיפעל אויפ'ן אויבערפלאך פון ים.

40 מיליאן מארק אין גאלד

האט דייטשלאנד אריינגעשיקט קיין ענגלאנד

לאנדאן, 10 (אטע). „פינאנציעל ניוס" איז מודיע, אז דייטשלאנד האט אריינגעשיקט קיין לאנדאן א צווייטען טראנספארט גאלד, כדי צו אינטערוועניר ען געגען דער ירידה פון דעם דייטשען מארק.

דער סכום גאלד, וואס איז איבערגעשיקט געווארען קיין ענגלאנד בעטרעפט 40 מיליאן מארק. נאך דער פערבעסערונג פון קורס, וועט דאס גאלד צוריקגעצויגען ווערען.

חלילה נישט געמיינט קיין שר־עכטס...

דעפ. ווישליצקי ביים וויצע פינאנץ-מיניסטער

ווארשא, 10. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער בעבע-דעפוטאט ווישליצקי האט היינט געהאט א געשפרעך מיט'ן וויצע-פינאנץ-מיניסטער סקאזשינסקי, וועלכער האט מיט א פאר טעג צוריק ערקלערט, אז אין פוילען זענען דא צופיל קליינהענדלער און האנדווערקער, און אז מ'דארף זעהען פערקלענערן זייער צאהל דורך דער הילף פון ספעציעלע שטייערען.

די דאזיגע מיינונג פון וויצע-פינאנץ-מיניסטער האט בעאונרוהיגט די מאסגעבענדע יודישע קרייזען אין פוילען.

דער וויצע-פינאנץ-מיניסטער האט אין צוזאמענהאנג דערמיט היינט ערקלערט, אז ער האט עס נישט געמיינט צו זאגען אין שלעכטען זין, אדרבא — די שטייערען ווער'ען טאקע איצט פערקלענערט און די רעגירונג האט נישט קיין שום בייזע מיינען לגבי דער יודישער בעפעלקערונג.

דעפ. ווישליצקי האט אנגעוויזען, אז אויב די רעגירונג האט בדעה איינצופיהרען א נייע קרעדיט-פאליטיק, זאל מען בעריקזיכטיגען אויך די יודישע קאאפעראטיוועס און קרעדיט-אינסטיטוציעס, וועלכע שטיצען דאס פערארימטע יודישע סוחרטום און האנדווערק.

דעפ. ווישליצקי האט אויך געפאדערט, אז מ'זאל אפשאפען דעם ווילקיר אין די שטייער-אמטען.

אויסערן-מיניסטער זאלעסקי אויף אורלויב

ווארשא, (וויפ) היינט איז ארויסגעפאהרען קיין קארלסבאד אויף זיין אפרוה-אורלויב דער מין. זאלעסקי.

א נייער חיבור פון מארשאל פילסודסקי

ווארשא, 10 (וו. פ.) די נייע וואך גייט ארויס פון דרוק א ניי בוך פון מארשאל פילסודסקי.

א נייער פליה-רעקארד

מאריביאן, 10. (ספ. טעל.) די לופטפליהער לעבריקס און דארע, וועלכע האבען אנגעהויבען זייער פליה זונטאג אינדערפריה 4 מיט 49, מיט דעם ציל צו שלאגען דעם רעקארד פון לאנג פליהען אין א געשלאסענעם שטח, האבען הייבט 3 א זייגער אויסגעלאדענט, נאכ'ן אדורכמאכען 10,500 קילאמעטער.

בזה האופן האבען זיי געשלאגען דעם רעקארד און איבערגעשטיגען די פריהערדיגע זיגער פאיאד און מערמאזא, וואס האבען אדורכגעמאכט 8,960 קילאמעטער.

פערמשפט צום טויט א צאהן-דאקטאר

פאריז, 10 (ס.) דאס געריכט פון געשוואוירענע אין מאנפעליע האט פערמשפט צום טויט דעם צאהן-דאקטאר פראזשע.

פינאנציעלע דעפרעסיע אין אמעריקא

טשיקאגא, 10 (ספ. טעל.) 12 קליינע בענק, וואס געהערען צו דער אזויגערופענער באנק-גרופע „דזשאן בעין", און דער הויפט-אקציאנער, פון וועלכער עס איז דער אנפיהרער פון די רעפובליקאנער דזשאן בעין, האבען צוגעמאכט זייערע פענסטערלעך פאר אינטערעסאנטען, אפזאגענדיג זיך פון מאכען וועלכע נישט איז אויסצאהלונגען.

בעין האט ערקלעהרט, אז סיי די אקציאנער סיי די דעפאזיטארן וועלען בלי ספק דערביי נישט האבען קיין היזקות. דאס צייטווייליגע אפשטעלען די צאהלונגען איז א פועל יוצא דערפון, וואס ס'איז איצט אונמעגליך צו רעאליזירען די אקטיוועון פון דער באנק אהן גרויסע פערלוסטען, מחמת דער אלגעמיינער פינאנץ-דעפרעסיע.

אויפרייס אין א קויהלען-גרוב

נוראדע, 10 (ס.) היינט ביינאכט האט פאסירט א גרויס אומגליק אין דעם רובען-גרוב מחמת אנ'אויפרייס פון קויהלען-זויער.

זיבען ארבייטער זענען דער'הרג'עט געווארען און פיל — שווער פערוואונדעט.

די פערוואונדעטע זענען אויסער דער לעבענס-געפאהר.

קאמפיין לטובת די יודישע שפיטאלען אין פוילען

ניו-יארק, 10 (י. ט. א. טעלעגראפיש) דא האט זיך געעפענט די קאמפיין לטובת די יודישע שפיטאלען אין פוילען.

וועגען א פוילישער פראלעטארישער קולטור אין סאוו.-רוסלאנד

ריגע, 10. (אטע) די פוילישע סעקציע פון וו.ק.פ. האט בעשלאסען צוזאמענצורופען אין מינסק אנ'אלפערבאנדישער בעראטונג פון פוילישע פראלעטארישע שריפטשטעלער.

אויף דער דאזיגער בעראטונג זאלען ארומגערעדט ווערען די ענטוויקלונגס-וועגען פון דער אזוי-גערופענער „פוילישער פראלעטארישער ליטעראטור".

דער בעקאנטער פוילישער קאמוניסטישער דיכטער ברונא יאשיענסקי (מחבר פון „איך פערברען פאריז") וועט לייענען א רעפעראט וועגען דעם פראבלעם פון שאפען א פוילישע פראלעטארישע קולטור אין די סאוויעטען.

די בעראטונג דארף אויך פעסטשטעלען ראדיקאלע מיטלען צו בעקעמפען די נאציאנאלע אפאר־זיציע צווישען דער פוילישער מינדערהייט אין סאוויעט-רוסלאנד.

די ארבייטסלאזיגקייט אין דייטשלאנד

בערלין, 10. (ספ. טעל.) אין משך פון חודש מאי זענען אויפ'ן שטח פון דער דייטשער רעפובליק פעררעגיסטרירט געווארען 4,067,000 ארבייטסלאזע בעת אין מאי פאראיאהרען האט די צאהל בעטראפען 2,635,000.

מאשיניסט און דרוקער קענען זיך שוין מעלדען אין דער דרוקעריי פיעטריקאווער 35

מיין ג' קונדע
ה' ה. יאנאווסקי
צאהן-טעכנישער קאבינעט
זגערזשער 74
ווינש איך א פולען ערפאלג אין זיין ארבייט. מיט אכטונג
צייטונגס-פערקויפער
לייבוש דזיאלאווסקי

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

די שענסטע פאטאגראפישע אויפנאהמען און סאלידע אויספיהרונג איז נאר אין דעם ערשטקל. קונסט-פאטאגראפישען אטעליער
„PARISIEN"
אינה.: ה. סראקא, לאדז, פראנציסקאנער 30
עס ווערען אויסגעפערטיגט אלערליי ארבייטען, וואס אנבעלאנגט צו פאטאגראפיע, צ. ב. רעפראדוקציעס פון מאלער-בילדער, מאשינען-פלענער, ארכיטעקטור, פאבריקס-לאקאלען, אינערן- און אויסערן-אויפנאהמען, פעראיינס בילדער, גרופען, בעלער, באנקעטען, ארטיסטישע קרייזען, אמאטארען-פארשטעלונגען א. אז. וו. אלע אויפנאהמען ווערען אויסגעפיהרט דורך מיר פערזענליך. ספעציאליטעט פון פארטרעטען, ווי אויך א גרויסער אויסוואהל פון פערשידענע ראהמען, צו זעהר ביליגע פרייזען.
צופאהר מיט די טראמוואיען 1, 6, 14. מיט אכטונג
Zakład Fotograficzny
„PARISIEN"
wł. H. SROKA
Łódź, Franciszkańska 30.

לאדז, 11 יוני 1931

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 11 יוני 1931

וואו נעהמט מען אויף דירה-געלד

וואו נעהמט מען אויף דירה־געלד? דאָס איז די פראַגע, וואָס מען הערט אין דער לעצטער צייט אין גאַס. מיט אַלעם אַנדערען קען מען זיך ווי עס איז אַן עצה געבען. עסט מען יאָ, עסט מען נישט; מאַכט מען יאָ אַ מלבוש, מאַכט מען נישט. אָבער דירה־געלד, דאָ העלפט דאָך נישט קיין עצה, דאָס מוז מען דאָך צאָהלען, הייבט, וואו נעהמט מען עס? עס ווייזט אויס, אַז אויך אין די הויכע פענסטער, וואו מען צאָהלט נישט קיין דירה־געלד, האָט מען עס איינגעזעהען און מען וויל פון דירה־געלד אַרויסדרעסען ביים עולם די בויטיגע פאַר גראָשען.

מיט די שטייערען האַלט עס שמאָל, וויפיל מען זאָל נישט פרעסען דעם עולם, גיט ער זיך אַלץ אַן עצה און צאָהלט נישט. מאַכט מען אַ מאָנאָפּאָל אויף בראָנפען, טרינקט ער נישט קיין בראָנפען. אַ מאָנאָפּאָל אויף טאַבאַק רויכערט ער נישט. אַפילו אַ שטייער פון מסחר איז אויך נישט זיכער, ער מאַכט צו דאָס געשעפט און צאָהלט נישט. פאַרהאַן אָבער איין זאַך פון וועלכער ער קען זיך נישט אָפּזאָגען — אַ דירה. דאָס מוז ער האָבען. און אויב אָהן דעם קען ער זיך נישט בעגעהן, האָט מען איהם טאַקע געפּאַקט ביי זיין שוואַכע זייט. אויב ער קען זיך נישט בעגעהן, זאָל ער צאָהלען און ער וועט צאָהלען און דערפאַר קען מען טאַקע דעם פונקט אויסנוצען און פרעסען דעם עולם, העכערען דאָס דירה־געלד אויף דאָפּעל און אפשר נאָך אויף מעהר. ניש'קשה דירה־געלד מוז מען צאָהלען.

אָט אַזוי זעהט אויס, דענקען די, וואָס פּראָיעקטירען צו העכערען דאָס דירה־געלד. פון וואַנען דער לאָקאַטאָר וועט נעהמען צו צאָהלען, פרעגען זיי נישט. ער וועט מוזען צאָהלען. אויב ער וועט נישט צאָהלען וועט מען איהם אַרויסזעצען פון דער דירה. אויב דער בעל־הבית וועט איהם נישט וועלען אַרויסזעצען, וועט דער בעל־הבית צאָהלען, אַזוי, אונגעפעהר, טראַכט מען דאָרט אין די הויכע פענסטער און מען איז משמעות שטאַרק צופרידען פון דעם איינפאַל.

יאָ, דער בעל־הבית וועט מוזען צאָהלען. אָט דאָ שטעקט דער טשוואָק, אין דעם געהט עס. לויט דעם קומט אויס, אַז די נייע גזירה בעריהרט מעהר די בעלי־בתים ווי די לאָקאַטאָרען. זיי, די בעלי־בתים וועלען דאַרפען ווערען די עקזעקוטאָרען. זיי וועלען עס דאַרפען אויפמאָהנען דעם שטייער ביי די שכנים און איהר אָפּליפערען אין דער קאַסע. פאַר דער מיה וועט ער גאָר נישט בעקומען, ער וועט זיין אַן אומזיסטער משרת און דערצו וועט איהם דער עסק גאַנץ טייער קאָסטען.

ווארום, מען דאַרף זיך דאָך נישט נאַרען. ביי היינטיגען טאָג זענען דאָ ביז איצט דרייסיג פּראָצענט שכנים, וואָס צאָהלען נישט רעגולער קיין דירה־געלד. ביי אַ פערדאָפּלונג פון דירה־געלד, וועט אויסקומען, ווענינסטענס, נאָך אַמאָל אַזוי פיל. ד. ה., אַז 60 פּראָצענט לאָקאַטאָרען וועלען זיין הינטערשטעליג מיט'ן דירה־געלד. אַזוי ווי דער שטייער־אַמט וועט דערפון נישט וועלען וויסען און וועט פאָדערען פון בעל־בית ער זאָל בעצאָהלען וואָס עס קומט פון זיין הויז. וועט אַזאַ איינער, אָדער צאָהלען, אָדער אַרויסוואַרפען די שכנים, ביידע מעגליכקייטען זענען אָבער אונמעגליך.

מיט רעכט האָט מיר אַ בעל־הבית בעמערקט, אַז די מעשה קען פיהרען דערצו מיר זאָלען אין פּוילען דערגרייכען דעם זעלבען רעזולטאַט, וואָס אין ווין. וואו 80 פּראָצענט פון אַלע הייזער זענען איבערגעגאַנגען אין די הענד פון דער שטאָט. דאָרט האָט דער סאָציאַליסטישער מאַגיסטראַט איינגעפיהרט אַן אָריגינעלען לאָקאַטאָרען־שוץ, דער בעל־הבית האָט טאַקע נישט געטאָרט נעהמען מעהר ווי די דירה איז געגאַנגען פאַר'ן קריג. אָבער ער האָט עס געמעגט נעהמען נאָר אין פאַר מלחמה'דיגע וואַליוטע ד. ה. ער האָט אַזוי גוט ווי גאָר נישט בעקומען. פאַר דעם געלד האָט ער געמוזט אויסהאַלטען דאָס הויז. דער מאַגיסטראַט האָט אַרויפגעלעגט אויף די לאָקאַטאָרען אַזאַ דירה־שטייער, דאָס עס האָט בעטראָפען אַזוי פיל וויפיל די דירה דאַרף מאַכען קאָסטען. עס איז אויסגעקומען, אַז הכנסה האָט געהאַט נאָר דער מאַגיסטראַט און דער בעל־הבית איז געוואָרען אַן אומזיסטער שומר פון מאַגיסטראַטס הכנסות. די פּאָליטיק האָט דערפיהרט דערצו, אַז די איינגענטימער זענען קוים פּטור געוואָרען פון די הייזער און אַלץ איז איבערגעגאַנגען צום מאַגיסטראַט.

איך ווייס נישט, צי דאָס איז שלעכט, אפשר איז עס גאָר גוט, מען דאַרף אָבער דאָס קינד אָנרופען ביים נאָמען און נישט שפּילען אין בעהעלטעניש. דערצו דאַרף דער ענין אינטערעסירען, קודם כל, די בעלי־בתים און נישט די לאָקאַטאָרען, ווייל מאָהנען וועט מען די בעלי־בתים. די לאָקאַטאָרען האָבען נישט אַזוי שטאַרק מורא צו האָבען, ווייל מען וועט דאָך נישט אַ גאַנצע וועלט אַרויסזעצען פון די דירות.

וואו נעהמט מען אויף דירה־געלד? פרעגען היינט טויזענדער מענשען און געפינען נישט קיין תשובה. צי, אַז מען וועט פרעגען: וואו נעהמט מען אויפ'ן דירה־שטייער, וועט זיין לייכטער, וועט דער עולם גיכער האָבען צו צאָהלען? מיר פערשטעהען נישט אַ סך זאַכען, וואָס טוט זיך ביי אונז. וועניגער ווי אַלץ פערשטעהען מיר אָבער די, וואָס זיצען דאָרט און טראַכטען אויס אַזעלכע פּראָיעקטען, צי ווייסען טאַקע נישט, צי פיהלען זיי נישט, וואָס עס טוט זיך אין דער וועלט, וואָס עס טוט זיך ביי אונז? אָדער אפשר, מאַכען זיי זיך נישט וויסענדיג, ווי יענער פּויער זאָגט: אַז עס איז נישטאָ קיין בראָנפען לאָמיר כאָטש רעדען פון בראָנפען, אַז עס איז נישטאָ קיין שטייערען לאָמיר כאָטש רעדען פון שטייערען!..

ש. י. סטופּניצקי.

מאַטושעווסקי טרייסט זיך מיט געדולד

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער ענדערונג אין דער רעגירונג האָט מען אין די פּאָליטישע קרייזען אַרויסגעזאָגט פערשידענע השערות וועגען דער דימיסיע פון פינאַנץ־מיניסטער מאַטושעווסקי. און ווייל די אמת'ע סיבה האָט קיינער אויף קלאָר נישט געוואוסט, האָט זיך ממילא געשאַפען אַ באָדען פאַר כל'ערליי פּליאָטקעס און מיינונגען. מען האָט געהאַלטען, אַז דאָס איז אַ רעזולטאַט דערפון, וואָס מאַטושעווסקי האָט פערלוירען דעם חן וחסד ביים מאַרשאַל פּילסודסקי צוליב זיין פּראָיעקט צו רעדוצירען די פּענסיעס פאַר די מיליטער־לייט. איז אָבער געקומען די נייע רעגירונג מיט'ן נייעם פינאַנץ־מיניסטער און האָבען ערקלערט, אַז אין דער פינאַנץ־פּאָליטיק וועט קיין שום ענדערונג נישט פאָרקומען און אַלץ וועט בלייבען ווי פריהער. הייסט עס דאָך, אַז מאַטושעווסקיס פּלענער זענען יאָ געוואָרען אָנגענומען און בעשטעטיגט. האָט מען אויפסניי אָנגעהויבען פרעגען: פאַר'וואָס זשע האָט מאַטושעווסקי דימיסיאָנירט? די פאַנטאַזיע האָט ווידער גענומען אַרבייטען, מיילער האָבען גערעדט וואָס זיי איז געפעלען און דעם אמת האָט מען זיך נישט דערוואוסט.

איז איצט געקומען דער ה' מאַטושעווסקי און אַליין גענומען אַ וואָרט. ער האָט פערעפענטליכט אין דער „גאַז. פּאָלסקא" אַן אַרטיקעל א. נ. „דער בונד פון פאַרטרעטס". עס האָט מאַטושעווסקי אַ טענה: מען האָט וועגען איהם אַזוי פיל, אַזוי לאַנג און אַזוי נישט אמת געשריבען, אַז זיין פאַרטרעט איז אַרויסגעקומען נישט ריכטיג. אַלס מיניסטער האָט ער געמוזט שווייגען. איצט אָבער, נאָך דער דימיסיע, אַלס פרייער מענש, האָט זיין פאַרטרעט זיך צוהויבען רעדען און ער וויל אַליין אָנהויבען רעדען. און מאַטושעווסקי פערמאָגט אַ פיינע פלינקע פעדער, אַ וועלטענער שאַרפער פּאָלעמיסט און זיין אַרטיקעל איז געשריבען מיט טאַלאַנט און טעמפּעראַמענט. אָבער ווידער דערוויסען מיר זיך גאָרנישט וועגען זיין דימיסיע.

מאַטושעווסקי טראַכט, אַנאַליזירט די איצטיגע ווירקליכקייט נישט דווקא אין פּוילען נאָר אויף דער גאַנצער וועלט און עס ווערט ביי איהם רייף דער געדאַנק און איבערצייגונג, אַז אַזוי ווי עס איז איצט קען לאַנג נישט אויסהאַלטען, אַז עס מוזען פאָרקומען ענדערונגען, אַז די וועלט געהט אויס אין די כוחות, אַז די מעטאָדע פון בעהמען הלוואות ביי אַמעריקא איז אַ חלשות־דיגע רעטונג, אַז מען ווערט דערמיט נאָך אָרימער און מען וועט קיינמאָל נישט אַרויסקריכען פון דלות. אָבער פאַרשטעלענדיג דאָס אַלץ, בעווייזענדיג איצט, אַז ביי זיך אין האַרץ האָט מאַטושעווסקי אַלס פינאַנץ־מיניסטער מודה געווען אויף פיל זאַכען, וואָס די אָפּאָזיציע האָט אָנגעוויזען, קומט מאַטושעווסקי צו אַן אויספיהר, אין וועלכען ער ענטוישט דעם לעזער, די הקדמה זיינע צום אַרטיקעל איז אַזוי ברייט פערמאָסטען, דער אָנהויב — מיט גרויס פערנעהם און עס ערוואַרט דער לעזער, אַז מאַטושעווסקי וועט קומען צו ענטשפּרעכענדע אויספיהרען. צום סוף אָבער פערשרייבט מאַטושעווסקי אַ זעהר אַלטען און פּאָפּולערען רעצעפּט צו אַלע מכות: „מען דאַרף האָבען געדולד, וואַרטען און איבערוואַרטען" (האַלטען, אויסהאַלטען און איבערהאַלטען) ביז... ביז אַמעריקא וועט זיך אַרומזעהן, אַז אַלע ווייסע מענשען זענען ברידער אַלץ איינס, צי וואוינען זיי אויף דער, אָדער יענער זייט אָקעאַן, און דעמאָלט וועט מען איינשטעלען אַנדערע בעציהונגען צווישען די מלוכות, דעמאָלט וועט מעגליך ווערען צו ענדערען די ווירטשאַפטליכע לאַגע אין אייראָפּא.

און ביז דאַן — ביז דאַן דאַרף מען זיין אָפּטימיסטיש און איבערהאַלטען.

געדולד איז תמיד אַ וואוילע עצה און אַ גוט מיטעל, אָבער נאָר אַלס אַ צוגאַבע צו אַן אמת'ן קאָנקרעט מיטעל, מיט געדולד אַליין האָט מען נאָך קיינמאָל, קיינעם פון גאָרנישט אויסגעהיילט. און דעריבער איז מאַטושעווסקיס אָפּטימיזם בלויז אַ רעפלעקס פון דער אייגענער פּסיכיק, אַן עכא פון אייגענער בענקשאַפט און ווילען, אָבער נישט קיין רעזולטאַט פון צוטרוי צום אייגענעם פּראָגראַם.

אַרום בעזוך פון די דייטשע מיניסטאַרען אין טשעקערס

שטימען פון דער אויסלענדישער פּרעסע

צוויי געשעהענישען אין דער דייטשער פּאָליטיק האָבען אַרויפגעלעגט זייער חותם אויף דער פּאָליטיק פון די לעצטע טעג: די רייזע פון די דייטשע מיניסטאָרען קיין טשעקערס און די אויפגעפענע נויט־פעראָרדנונג פון דער דייטשער רעגירונג. וועגען די צוויי געשעהענישען ווערט איצט אין דער אויסלענדישער פּרעסע זעהר פיל געשריבען. עס איז געמליך נישט קיין ספק, אַז די מיניסטאָרען וועלען אין טשעקערס די דייטשע נויט־פעראָרדנונג פאָרפיהרען אַלס בעווייז פאַר דער צאָהלונגס־אונפעהיגקייט און וועלען פערלאַנגען הנחות אויף די רעפּאַראַציעס. עס איז בכן הוא בהא תליא. די ביידע געשעהענישען האָבען אַ שטאַרקען המשך ווען מען רעדט וועגען איינעם, מוז מען נישט ווילענדיג דאָס אַנדערע בעריהרען.

דאָס „בערלינער טאַגעבלאַט" שרייבט:

„נאָך איידער עס קאָן קומען אויף דער הקדמה פון טשעקערס אַ גוטער סוף, האָט די רעגירונג געמוזט אַרויפלעגען אויפ'ן פאָלק נייע לאַסטען, געוואַלדיגע שטייער־לאַסטען, כדי צו קענען אויסמיידען אַ שווער דעפיציט, כדי די רעזולטאַטען פון מיה און קרבנות, פון נסיעות און קאָנפערענצען זאָלען נישט מעהר פערשפּילט ווערען, וועט די רעגירונג מוזען ענערגיש אומעטום דאָרט מוזען אינטערווענירען, וואו מען קאָן בעמערקען אַ גרויס, גייסטיג און מאָראַליש דעפיציט".

די „פאָסישע צייטונג" בעשעפטיגט זיך מיט דער נויט־פעראָרדנונג און אונטערשטרייכט אַזוי:

„דער דאָזיגער אויפרוף (די נויט־פעראָרדנונג) איז געריכטעט נישט נאָר צום דייטשען פאָלק, נאָר צו דער גאַנצער וועלט־עפענטליכקייט. די רעגירונג האָט, קוקענדיג אויף איהרע הבטחות ביים אָפּמאַך וועגען יונג־פּלאַן, בכוונה כערציכטעט אויף אַ מאָראַטאָריום און אָנגעהויבען רעדען וועגען אַ רעוויזיע פון יונג־פּלאַן".

די „דייטשע אַלגעמיינע צייטונג" קריטיקירט שאַרף און זאָגט:

„עס איז נישט אמת, אַז די גרעניץ פון קענען אויסהאַלטען די נויט איז ביים דייטשען פאָלק „דערגרייכט", עס איז שוין מיט אַ סך אַריבער".

די „דייטשע צייטונג", דער אָרגאַן פון די אַלדייטשען, זאָגט:

„די אילוזיעס פון דער רעגירונג בריונינג וועלען האָבען אַ גרויסע מפּלה, עס איז אַ גרויסער ספק, אויב עס וועט קומען אַ רעוויזיע פון דעם יונג־פּלאַן".

די „בערלינער בערזענצייטונג" זאָגט נביאות, אַז דער איינציגער פּועל יוצא פון די נייער שטייער־לאַסטען וועט זיין אַ ווייטערע פערמינערונג פון די שטייער־הכנסות און די ערקלערט די גליביגער־מלוכות, אַז דייטשלאַנד איז איצט ביים סוף פון זיין כוח און פון זיין געדולד.

די קאָנסערוואַטיווע „קרייץ־צייטונג" איז איבערצייגט, אַז אויך די נייע קרבנות וועלען פאַלען אין אַ פּאַס אָהן דנאָ. דאָס בלאַט ערקלערט, אַז די „נאַציאָנאַלע אָפּאָזיציע" האָט צו איהם פערלוירען דאָס לעצטע פערטרויען און, אַז אַלע מורא'ס זענען גאַנץ בעשטעטיגט געוואָרען.

די פּראַגער „לידאָווע נאָווינֿי" איז צווישען די טשעכישע צייטונגען די איינציגע, וואָס זאָגט אַרויס איהר מיינונג וועגען טשעקערס. זי איז בעזאָרגט, וואָס די פּאָזיציע פון פראַנקרייך איז שוואַך, דאָס בלאַט זאָגט:

„פראַנקרייך מוז איצט זעהר פאָרזיכטיג זיין לגבי דייטשלאַנד. מען טאָר נישט פערגעסען, אַז די אויסשפּראַך אין טשעקערס קומט פאָר אין אַ צייט פון אַ שטאַרקען אָנוואַקסען פון דייטשען נאַציאָנאַליזם און די מיניסטאָרען בריונינג און קורציוס פערטרעטען צום טייל אויך די גרויסע פינאַנציעלע, מיליטערישע און ווירטשאַפטס־פּאָליטישע פאָדערונגען פון נאַציאָנאַליזם".

די איטאַליענישע „לאַוואָראָ פאַשיסטאַ" זאָגט:

„די היינטיגע בעשפּרעכונגען צווישען די דייטשע און ענגלישע מיניסטאָרען וואָלטען געקאָנט זיין דער אָנהויב פון אַ נייער שורה פון אויספאָרשונגען און פערהאַנדלונגען וועגען דער רעפּאַראַציע־פּראַגע".

די איטאַליענישע „טריבונאַ" זאָגט, אַז די בעגעגנונג אין טשעקערס בעדייט אַ צוריקקעהרען צו נאָרמאַלע בעציהונגען, אַזוי ווי זיי האָבען געהערשט פאַר דער מלחמה. זי שליסט:

„פיר מענשען קענען נישט אין אַ פּאָר שעה לעזען דעצידירענדע פּראָבלעמען פון די רעפּאַראַציעס, דאָס מוז מען איבערלאָזען אויף ווייטערע בעשפּרעכונגען".

פון די ענגלישע צייטונגען איז אינטערעסאַנט דער ליבעראַלער „מאַנטשעסטער גואַרדיאַן", וועלכער בעגריסט די קאָנפערענץ, ווייל ער מאַכט אַ סוף צו דער טענדענץ, אַז דייטשלאַנד זאָל בעהאַנדעלט ווערען סעפּאַראַט פון אַנדערע פעלקער. דאָס בלאַט זאָגט:

„עס מוז געגעבען ווערען אויסזיכט אויף אַן אַקציע, כדי עס זאָל אין דייטשלאַנד נישט קומען אַ שטורם. דער בעסטער אויסוועג איז אַ אַנטאַנט צווישען דייטשלאַנד, ענגלאַנד און פראַנקרייך. די דריי מלוכות וואָלטען געקאָנט פערהאַנדלען, כדי בשותפות צו לעזען די פּראָבלעמען פון די רעפּאַראַציעס און פון די קריגס־חובות פון דער אַנטאַנט".

אַלוועלטליכער יודישער קאָנגרעס מוז צונויפגערופען ווערען

אַן'אינטערוויו מיט אַ הויכגעשטעלטער פערזענליכקייט פון דייטשען יודענטום

בערלין (י.ט.א.) אין געשפּרעך מיט אַ פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען־אגענטור האָט דער איינפלוסרייכער פיהרער פון דייטשען יודענטום און דער בעוואוסטער אינדוסטריעלער ה' לעאָ סימאָן אויסגעדריקט זיין שטאַנדפּונקט וועגען דער נויטווענדיגקייט צונויפצורופען אַן אַלוועלטליכען יודישען קאָנגרעס. די דעזאָרגאַניזאַציע — האָט ה' סימאָן ערקלערט — איז די געפעהרליכסטע פּלאָג פון יודישען פאָלק. דאָס יודישע פאָלק איז צוברעקעלט אויף אַ מענגע פּאַרטייען, גרויסע און קליינע, וועלכע בעקעמפען זיך כסדר, און יעדע פּאַרטיי בעטראַכט איהר פּראָגראַם אַלס די בעסטע רפואה צו אַלע צרות. לויט מיין מיינונג וועלען די יודען קיינמאָל נישט זיין ביכולת צו בעקעמפען די שוועריגקייטען, וועלכע די געשיכטע האָט זיי ענטגעגענגעשטעלט כל־זמן ביז עס וועט נישט געשאַפען ווערען די נויטיגע קערפּערשאַפט, וועלכע וועט זיין אין פולען זין בעריכטיגט צו רעפּרעזענטירען דאָס גאַנצע יודישע פאָלק און צו אַרויסטרעטען אין זיין נאָמען כלפּי חוץ. נאָך קיינמאָל נישט איז געווען אַזאַ נויטווענדיגקייט צו שאַפען אַזאַ אָרגאַן, ווי אין דער איצטיגער צייט. נישט נאָר דער ווירטשאַפטליכער קריזיס רואינירט די יודען, נאָר אויך דער כסדר־וואַקסענדער אַנטיסעמיטיזם צילט צו פערניכטען די דורך אונז אויסגעקעמפטע פּאָזיציעס פון בירגערליכער גלייכבערעכטיגונג. נאָך קיינמאָל האָט דאָס וועלט־יודענטום נישט איבערגעלעבט אַזאַ געשיכטליכען קאַטאַקליזם, ווי דער איצטיגער דור. קיינמאָל דעריבער איז די נויטווענדיגקייט פון אַ געזונדער, ערנסטער און איינהייטליכער פּאָליטישער אָנפיהרערשאַפט נישט געווען אַזוי גרויס ווי איצט. עס איז נישט פערהאַן אַזאַ מין פאָלק אויף דער וועלט, וועלכעס וואָלט געקאָנט אַרויס אַלס זיגער פון אַזאַ מין אומגליקליכען קאַמף, ווי עס פיהרט אונזער פאָלק. איך ערלויב מיר פעסטצושטעלען, אַז קיין שום פאָלק האָט זיך נישט אַרויסגעוויזען פאַר אַזוי אומפּאָליטיש ווי אונזער פאָלק. וויפיל מאָל האָט מען דאָס ביי אונז אַרגומענטירט און געפיהרט אַ פּאָלעמיק כדי צו בעווייזען, אַז דאָס אָרגאַניזירען זיך, פעראייניגען די כוחות, איז נישט בלויז נישט נויטיג, נאָר אַפילו געפעהרליך. אין דער איצטיגער געפעהרליכער צייט מוזען אַלע אונזערע בעסטע מענער זיך צוזאַמענקומען, כדי געמיינזאַם בעטראַכטען מיטלען און וועגען ווי אַזוי צו פערבעסערן די לאַגע פון אונזער פאָלק.

איך גלויב שטאַרק אין דער ענערגיע און לעבענס־קראַפט פון אונזער ראַסע. איך גלויב, אַז אונזער פאָלק וועט זיך אויספּלאָנטערן פון יעדער שווערער לאַגע. געפעהרליך אָבער און קראַנקהאַפט איז דער פּראָצעס פון אייביגען אַרומרייסען זיך, וואָס בעצייכענט דאָס יודישע לעבען אין ס'רוב לענדער, וואו יודען לעבען. אין פּוילען און אין רומעניען, אָדער אין דייטשלאַנד, איבעראַל קעמפען יודען צווישען זיך מיט דער גרעסטער שטרענגקייט נישט קוקענדיג דערויף, וואָס אין דער זעלבער צייט געפינט זיך דער שיקזאַל פון אונזער גאַנצען פאָלק אויף דער וואָגשאָל פון דער געשיכטע. עס איז נישטאָ קיין גרעסערער אונזין, ווי דאָס אויסמיידען די אידעע פון אָרגאַניזירען זיך בלויז צוליב מורא פאַר פערלוימדונג מצד אַנטיסעמיטען. מיר מוזען איינמאָל פאַר אַלעמאָל זיך אויסלערנען נישט אונטערגעבען זיך פחדנות־שטימונגען און געפיהלן. קיין שום געזעלשאַפט וועט נישט זיין ביכולת זיך צו שיצען, אויב זי וועט בעהערשט ווערען פון מורא, טאָמער וועט זי חלילה שלעכט פערשטאַנען ווערען, אָדער איהרע כוונות וועלען זיין נישט ריכטיג קאָמענטירט דורך אויסערע פאַקטאָרען. פאַר אַזאַ מין פאָלק ווי מיר, וואָס זיין רעליגיע שטיצט זיך אויף דער אידעע פון אוניווערזאַליזם, ברידערליכע בעציהונגען צווישען פעלקער, בעדייטעט דאָס מורא האָבען פאַר אינטערנאַציאָנאַליזם דאָס זעלבע ווי דאָס פאַראויסזעצען די פּרינציפּען פון אַפּאָרטוניסטישען כאַראַקטער איבער דעם מהות פון די וויכטיגסטע אונזערע לערונגען.

די קאַטאָליקען, סאָציאַליסטען, כלערליי אינטערנאַציאָנאַלע פּאַציפיסטישע בעוועגונגען מיידען נישט אויס די געלעגענהייט צו אונטערשטרייכען דעם אינטערנאַציאָנאַלען כאַראַקטער פון דער בעוועגונג, פאַר וועלכע זיי קעמפען. בלויז מיר יודען האָבען שטענדיג מורא פאַר אונזער אייגענעם שאָטען. מיר מוזען אָבער געדענקען, דאָס אויב די יודישע לאַגע פערערגערט זיך אַפילו בלויז אין איין לאַנד, אויב נור איין מלוכה ריכטעט זיך אין איהרע בעציהונגען צו אונז לויט אַנטיסעמיטישע טענדענצען, מוז דאָס זיך אָפּרופען אונפערמיידליך אויף דער לאַגע פון די יודען אין אַנדערע לענדער. און דאָך האַלטען מיר זיך אָב פון אונטערשטיצען זיך געגענזייטיג און אונזער בשותפות'דיגען קאַמף פאַר אונזער עקזיסטענץ. מיר מוזען ענדליך אַ סוף מאַכען צו דער דאָזיגער קורצזיכטיגער פּאָליטיק. מיר מוזען שאַפען די יודישע אחדות און ערשט דאַן וועלען מיר זיין בעוואָפענט מיט די נויטיגע מיטלען פרי צו קענען קוקען דער וועלט גלייך אין די אויגען, דער וועלט אין וועלכער מיר האָבען אַזוי פיעל שונאים און אַזוי פיעל שוועריגקייטען צו בעקעמפען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

היינט — זיצונג פון קהלה־ראט

ציוניסטען, מזרחי און אונפארטייאישע-רעליגיעזע וועלען צו דער זיצונג נישט קומען. — די איינציגע מעגליכע אפאזיציע איז מצד „פא"י"

היינט קימט פאר די ערשטע זיצונג פון ניי-געוועהלטען קהלה-ראט. די זיצונג וועט זיין א געשלאסענע. קיין פובליקום וועט נישט צוגעלאזן ווערען, עס וועלען נאר קענען אנוועזענד זיין א חוץ די געוועהלטע פרנסים, די פארשטעהער פון דער פרעסע.

ווי מיר האבען שוין געשריבען בעשטעהט די טאג-ארדנונג פון דער זיצונג נאר פון איין פונקט: וואהלען פון א פארזיצער און וויצע-פאר-זיצער פון קהלה-ראט.

די מעהרהייט איז שוין איינגיג וועגען די קאנדידאטען אויף די דערמאהנטע אמטען. דאס זענען: דעפ. מינצבערג — פארזיצער און שלום ביאלער וויצע-פארזיצער.

די זיצונג וועט זיכער אריבער רוהיג און אהן אינצידענטען, ווייל מיר קענען שוין מיט-טיילען, אז דער גרעסטער טייל פון דער אפאָ-זיציע וועט אין דער ערשטער זיצונג פון ראט נישט אנטיילנעהמען.

ווי מיר דערוויסען זיך איז ביי די ציוניסטען אנגענומען געווארען א בעשלוס נישט צו בעטיי-ליגען זיך אין דער ערשטער זיצונג פון קהלה-ראט און נישט אנטייל נעהמען אין די וואהלען פון ראט-פרעזידיום, דער דאזיגער בעשלוס איז מעג-ליך וועט חל זיין אויך ווייטער און די ציוניסטי-שע פרנסים וועלען בכלל נישט אננעהמען זייערע מאנדאטען.

אזא עהנליכע שטעלונג האבען אנגענומען די אונפארטייאיש-רעליגיעזע פרנסים. יעדענפאלס וועלען זיי זיך זיכער נישט בעטייליגען אין דער היינטיגער זיצונג.

דאס זעלבע איז אויך מיט דעם פרנס פון דער רעליגיעז-נאציאנאלער ליסטע („מזרחי").

וואס שייך דעם פרעזעס לעווינשטיין, וועלכער איז געוועהלט געווארען פון די חירטשאפטליך-אומפארטייאישע, וועט ער זיך אין דער זיצונג יא בעטייליגען. ער וועט בכלל זוכען אנ'אופן פון מיט-ארבייטען מיט ד'ער מעהרהייט.

דאגעגען איז אבסאלוט נישט קלאר די שטע-לונג פון די פאלקיסטען: אדוו. ווייצמאן און פיאטר כארי. אפיציעל הייסט עס, אז די דאזיגע ריכטונג האט נאך נישט אנגענומען קיין דעצידירענדען בע-שלוס בנוגע דער ערשטער זיצונג פון ראט, און בכלל וועגען דער מיטארבייט אין דער נייער קהלה.

מאחורי הפרגוד דערוויסען מיר זיך, אז די שטעלונג פון די צוויי פאלקיסטישע פרנסים איז אפהענגיג פון די אונטערהאנדלונגען, וועלכע ווע-רען נאך ביז איצט געפיהרט מיט דער מעהרהייט אין דער קהלה. די אונטערהאנדלונגען דארפען זיך ענדיגען נאך היינט פאר דער זיצונג פון ראט. אין דער פאלקיסטישער פארטיי אליין זענען אבער אויך פעראהן שטארקע חלוקי-דעות וועגען די גע-פיהרטע אונטערהאנדלונגען און וועגען אנ'עווענטועלען אפמאך מיט דער „אגודה".

יעדענפאלס קען מען שוין זאגען מיט דער גאנצער זיכערקייט, אז אין דער זיצונג וועלען זיך אין בעסטען פאל בעטייליגען נישט מעהר ווי 18 פרנסים פון די געוועהלטע 25 און דאס אהן שום אפאזיציע, א כיבא די אפאזיציע זאל מאכען דער פרנס פון „פועלי-אמוני-ישראל", וואס איז זעהר מעגליך...

בייזווילליגע באנקראטען

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

די פירמע יאקוב הורוויץ אל. קאשטשושקי 3 האט אין פעברואר בעקומען אנ'ערלויבניש צו פער-לענגערן די צאהלונגען אויף 3 חדשים.

איצט האט זיך הורוויץ געווענדעט צום האנ-דעלס-געריכט מיט א בקשה וועגען ערלויבען א פרייען אפמאך מיט די קרעדיטארען אויף 60 פראצ. און אויסצוצאהלען אין פיר ראטעס, צאהלבאר יעדע 6 חדשים.

אויף דער לעצטער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז הורוויץ'ס בקשה בעטראכט געווארען און דאס געריכט האט בעשלאסען אויפצופאדערן פון געריכטס-אויפזעהער גענויע דאטען וועגען צו-שטאנד פון דער אונטערנעהמונג און זאל שפעטער פאר'ן געריכט פארלעגען א מאטיווירטען פארשלאג בנוגע א פרייען אפמאך.

* * *

דעם סוחר יחיאל מאיר זאקליקאווסקי האט דאס געריכט געהאט אפגעזאגט צו שליסען א גע-מיינזאמען קאנטראקט און ער אליין איז ארעסטירט געווארען אלס בייזוויליגער באנקראטניק. דער דא-זיגער ענין איז אין חודש אקטאבער איבערגעגע-בען געווארען דער פראקוראטור.

צוליב דעם, וואס די פראקוראטור האט נישט פערפיהרט קיין שטראף-פראצעס געגען זאקליקאוו-סקי'ן, האט דאס האנדעלס-געריכט נעכטען בעשלא-סען צו ערלויבען דער פירמע צו שליסען א גע-מיינזאמען קאנטראקט מיט די קרעדיטארען און אלס סינדיק איז בעשטימט געווארען אינזש. הוגא פלאקער.

* * *

וועגען דער באנקראטירטער פירמע קאזשי-מיערזש קאשינסקי זגערזשער 87 האט דאס האנ-דעלס געריכט בעקומען ידיעות, אז קאושינסקי האנ-דעלט מיט די סחורות, וואס זענען געווארען פער-זיגעלט דורכ'ן קאמארניק.

דאס געריכט האט צוליב דעם בעשלאסען צו ארעסטירען קאזשינסקי'ן און די אקטען איבער-צושיקען צו דער פראקוראטור.

* * *

דאס געריכט האט אפגעזאגט צו געבען א גלייט דער באנקראטירטער פירמע שמעון בוימוע-צער (פולנאצנא 10), ווייל לויט'ן בעריכט פון פרא-קוראר פיהרט בוימזעצער זיין געשעפט אונטער א פרעמדער פירמע.

מען דארף בעמערקען, אז בוימזעצער'ן האט דאס געריכט ערקלערט פאר באנקראט אין פעב-רואר ה. י. און בעשלאסען איהם אריינצוזעצען אין ארעסט.

* * *

דאס געריכט האט אויך אפגעזאגט א גלייט דער פירמע מאטעל גדלי' באהאריער און הענריק אדאלף זאמערפעלד, פיעטריקאווער 218. די דאזי-גע פירמע איז ערקלערט געווארען פאר באנקראט דעם 8 מאי ה. י. און בעשלאסען זיי איינצוזעצען אין ארעסט.

די צייט פון קוראטאריום איז פערלענגערט געווארען אויף 15 טעג.

מען זוכט נאר אויסלענדישען קאפיטאל

פאר דער באנקראטירטער לאדזשער האנדעלס-באנק

(–) די פערטרעטער פון דער באנקראטיר-טער לאדזער האנדעלס-באנק, הערען נאך אלץ נ·שט אויף זיך צו בעמיהען וועגען אויסלענדישען קאפיטאל צו קענען ראטעווען די באנק.

ווי מען גיט איבער ווערט איצט אויפסניי אונטערהאנדעלט מיט א נייער גרופע פינאנסיסטען אין לאנדאן, צו דעם צוועק איז ארויסגעפאהרען קיין לאנדאן דער דירעקטאר גארדאווסקי און דער פערטרעטער פון דער גרופע ענגלישע אקציאנערען ה. שלאבס.

דעם וויצע-דירעקטאר קאלינאווסקי האט מען פון תפיסה איבערגעפיהרט אין שפיטאל וואו מען האט איהם אפערירט אויף „בלינדע קישקע".

* * *

אויף א פערוואלטונגס-זיצונג פון קרעדיטא-רען-פערבאנד איז איבערגעגעבען געווארען, אז די פערוואלטונג בעזיצט בעווייזען, אז פאר'ן באנקראט פון דער האנדעלס-באנק טראגט די פעראנטווארטליכקייט די פערוואלטונג פון דער באנק און אויך די רעווידיר-קאמיסיעס.

אויף דעם 15 יוני איז בעשטימט די אל-געמיינע פערזאמלונג פון אלע קרעדיטארען.

נאך נישט בעטראכט די אנקלאגעס

און מען פיהרט שוין אויס שטייער-עקזעקוציעס

(א) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס זענען אריינגעפלאסען אין פינאנץ-אמט מאסען אנקלאגעס פון פראווינצער סוחרים, אז מען האט צו הויך אפגעשאצט די שטייערן, האט דער הי-גער פינאנץ-אמט ארויסגעשיקט ספעציעלע קאמיס-יעס אויף דער פראווינץ מיט'ן צוועק צו קאנטרא-לירען אויף די ערטער די אפשאצונגען.

נישט קוקענדיג אבער דערויף, וואס די קאמיסיעס האבען נאך נישט פערענדיגט זייער אויספארשונגס-ארבייט, איז די פינאנץ-מאכט שוין צוגעטרעטען איינצוקאסירען אויף א צוואנגס אופן די שטייערן.

די סוחרים פעראייניגען זענען צוגעטרעטען צו אינטערווע[...]נירען וועגען דעם ענין ביי די געהעריגע מאכט-ארגאנען.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6,
Telefon 12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פארפאלען צו יעדער צייט ביי טאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקושער'ן און גינעקאלאגישע הילף.

דאנערשטאג
11
כו
סיון תרצ"א

יוני

זון-אויפגאנג 3.21

זון-אונטערגאנג 7.48

פאבאר פון יאהרגאנג 1910

היינט, דאנערשטאג, שטעלען זיך:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 1

(זשאקאנטנע 82)

אענער פון יאהרגאנג 1910, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 8 פאליציי-קאמיסאריאט, די פאמיליען-נעמען פון וועלכע עס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

D F G N

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 2

(אגראדאווא 34)

די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 10-טען קאמי-סאריאט – מיט די אותיות:

B D I J T

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 3

(אל. קאשטשושקי 21)

פאבאראוועס פון די יאהרגענג 1909 קאט. B פון 1 פאליציי-קאמיסאריאט – אלע אותיות.

איינשרייבונגען אין דער שטאטישער האנדעלס-שולע

(מ) די איינשרייבונגען פון קאנדידאטען אין דער שטאטישער האנדעלס-שולע, קילינסקי 109 קומען פאר טעגליך ביז'ן 20 יוני ה. י.

ווייטערע אינפארמאציעס גיט דער שול-סעק-רעטאריאט.

6 מענשען נעכטען געפאלען אין גאס פון הונגער

(–) די שטאטישע גיכע הילף האט אין משך פון נעכטיגען טאג ערטיילט הילף 6 מענשען, וועלכע זענען געפאלען אין די גאסען פון הונגער.

פייערונג פון קאאפעראטיוון טאג

(א) דעם 14 יוני וועט אין לאדז פארקומען די פייערונג פון קאאפעראטיווען טאג.

וויכטיג פאר דאנציג - פאהרער

(ב) מיר דערמאנען, אז די אלע, וועלכע פאהרען קיין דאנציג דארפען ביי זיך האבען זייערע פוילישע פעסער מיט דער בעמערקונג וועגען בירגערשאפט.

פערשידענעס

(ב) היינט קומט פאר די לעצטע זיצונג פון דער קאמיסיע אויסצופארשען די פארוואורפען נעגען די צוויי לאווניקעס פון מאגיסטראט.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2. געוו. ענגלישער זאל (פריש רעמאנטירט).
דירעקטאר: דוד צעלמייסטער.
גאסטשפילן פון דוד הערמאן-טעאטער
מיט'ן אנטייל פון פרעמיער פון דער ווילנער טרופע יוסף קאמען
היינט, דאנערשטאג גאסטראלירט די טרופע אין קאליש.
פרייטאג, ד. 12-טן, 9.30 אוונט און די ווייטערדיגע טעג–פייערליכע פרעמיערע!
„דער נסיון"
דראמאטישע לעגענדע אין 3 אקטן — פון יעקב פרעגער. —
פערזאנען:
לייבל שניידער — — ראקאוו יחיאל
חנה לאה, זיין ווייב — קאהאן באשע
הערש'ל, זייער זוהן — בירנבוים דוד
ר' שלום פרנס — — מעסינגער מיכאל
ר' שמשל — — — הירשפעלד זלמן
ערשטער יגד — — — זילבער יחיאל
צווייטער יגד — — —
דריקע יודענע — — בת שבע
דער שורה — — — קורלענדער יעקב
לילי, זיין טאכטער — — קעניג דינה
באבע, דעם שורה'ס מוטער — נערה רבקה
יאן) אשמראי) כרהן) קאמען יוסף
1-טער פויער — — — אולריך דוד
2-טער פויער — — —
יודען, מיידלעך, היידאמאקעס, פויערים.
שבת, 12 פארמיטאג פון 50 גר. ביז 1.50
מאן, ווייב — און — רעוואלוציע
שבת, 4.30 בייטאג פון 50 גר. ביז 1.50
„דער טויבער"
פרייזען טעגליך פון 50 גר. ביז 1.50, שבת–פון 75 גר. ביז 2 זל.
ס'בעטייליגען זיך: געוועזענע מיטגלידער פון דער ווילנער טרופע – אולריך דוד, בירנבוים דוד, הירשפעלד זלמן, מעסינגער מיכאל, קעניג דינה, קורלענדער יעקב מיט דעם פרעמיער יוסף קאמען בראש, ווי אויך נערה רבקה, יחיאל ראקאוו, בת-שבע.
אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן. אדמינ. לייטער: א. גאריעלאוו.
בילעטען צו בעקומען אין קאנדיטאריי פון ה' ראשגאלד (פיעטריקאווער 38) און א גאנצען טאג אין דער קאסע פון טעאטער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען.

(2) קאספערקעוויטש (זגערזשער 54), סיטקע־וויטש (קאפערניקא 26), זונדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25), סאקאלעוויטש (פשעיאזד 19), ליפיעץ (פיעטריקאווער 193), לאבאדא (ליסטאפאדא 86).

אנ׳אזארקאווער פרייערין

(א) די אזארקאווער איינוואוינערין מיכאלינא מאליניאק, האט זיך נעכטען בעקענט, ביי דער סטאציע פון זגערזשער טראמוואי מיט א דאמע און אזוי ווייט באלד צו איהר בעקומען צוטרוי, אז זי האט יענע זעהר געבעטען צו האלטען א פעקעלע ביז זי וועט צוריקקומען.

ווען מאליניאק איז צוריקגעקומען איז שוין יענע „פריינדליכע" דאמע נישט געווען. דאס פעקעלע איז אבער אויך נישט געווען. מאליניאק האט מודיע געווען דער פאליציי, אז דער איילינער צוטרוי האט איהר געקאסט 270 זל.

דערשאסען א הונט, וואס האט געביסען

(2) מאר׳ן הויז אויף 6 שערפיען גאס 28 האט נעכטען פאסירט א שרעקליכער פארפאל, דארט איז פערביי געגאנגען די 10־יאהריגע בערטא מאריק, פון 11 ליסטאפאד 102, פלוצים איז פערבייגעלאפען א הונט, וועלכער האט זיך געווארפען אויפ׳ן מיידעלע און איהר א שטארקען ביס־געטון. דאס געביסענע מיידעלע האט זיך יאמערליך צושריגען.

צופעליג איז דארט פערבייגעגאנגען א פאליציאנט, וועלכער האט בייגעוואוינט דעם פארפאל האט ער שנעל ארויסגעכאפט זיין רעוואלווער און דערשאסען דעם הונט אויף טויט.

דער דאקטאר פון דער שטאטישער גיכער הילף האט דעם מיידעלע ערטיילט מעדיצינישע הילף.

א שטרייק

(א) אין דער פאבריק פון דער פירמע קאפמאן, זשעלאזנא 13, איז אויסגעבראכען א שטרייק אומ׳ן עקאנאמישען באדען.

דער ארבייטס אינספעקטאר פיהרט אונטערהאנדלונגען מיט׳ן צוועק צו ליקווידירען דעם שטרייק.

זיך אויפגעהאנגען צוליב א חוב

(א) אין דארף גאגימילאוו האט זיך אויפגעהאנגען דער פויער יאן סיראפ, צוליב דעם, וואס מען איז געקומען צו איהם מאכען א ליציטאציע פאר א חוב.

בעגראבען א קינד לעבע־דיגערהייט

(א) אין דארף רעדוניע האט מען בעמערקט ווי הינט פארען זיך ארום א בערגעל. באלד האט זיך ארויסגעוויזען, אז דארט ליגט בעגראבען א קינד.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דאס קינד האט בעגראבען לעבעדיגערהייט די דינסט מאריאנא זמאזשניאק די מערדערישע מוטער איז ארעסטירט געווארען.

די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט דערלאנגט א אנקלאגע

אין דער סטאראסטווע געגען די וואהלען צו דער יודישער קהלה

דער ציוניסטישער קאמיטעט האט צוגעשיקט צו דער שטאטישער סטאראסטווע אנ׳אנקלאגע מצד א פארשטעהער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע געגען די וואהלען צו דער יודישער קהלה אין לאדז.

אין דער אנקלאגע ווערט אויסגערעכענט די אלע שוין בעקאנטע פאקטען וועגען מאכינאציעס בעת דער וואהל־פראצעדור, און אויף דעם גרונד פון די אנגעגעבענע פאקטען ווערט אין דער אנקלאגע אנגעוויזען, אז דער אויסגאנג פון די וואהלען קאן נישט בעטראכט ווערען אלס אויסדרוק פון ווילען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, דעריבער ווערט געפאדערט מבטל צו מאכען די וואהלען פון 27. מאי ה. י. און בעשטימען א טערמין פון נייע וואהלען צו דער יודישער קהלה.

אונטערן צייכען פון קריזיס אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע

אינטערווענצען פון לאדזער ארבייטער אין די מיניסטעריומס אין ווארשא

(ב) נעכטען איז צוריקגעקומען קיין לאדז די ארבייטער־דעלעגאציע פון דער צווישען פערייאנס קאמיסיע, וועלכער האט איבערגעגעבען מעמאריאלען אין פרעזידיום פון מיניסטארען־ראט, אין האנדעלס און אינדוסטריע־מיניסטעריום און אין אינערן־מיניסטעריום.

אין ארבייטס־מיניסטעריום האט די דעלעגאציע אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן וויצע־מיניסטער.

די דעלעגאציע האט געבעטען, אז דאס מיניסטעריום זאל אויסאיבען א דרוק אויף די אינדוסטריעלער זיי זאלען נישט אדורכפיהרען קיין רעדוקציעס פון ארבייטער און פון לוינען.

דער וויצע־מיניסטער שובאטאוויטש האט דער דעלעגאציע געגעבען גוטע הבטחות און האט איבערגעגעבען, אז דאס מיניסטעריום בעמיהט זיך איצט וועגען גרעסערע קרעדיטען, כדי דערמיט צו קאנען צו הילף קומען די לאדזער ארבייטער.

פון דער לאדזער געזעלשאפט פאר טויב־שטומע

אין אייגענעם לאקאל אויף זשעלאזנא 23 איז פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאמלונג פון דער געזעלשאפט פאר טויב־שטומע „עזרת אלמים". דעם פארזיץ האט געפיהרט מאגיסטער וואלף פערעלמאן. פון בעריכט איז צו זעהן, אז די געזעלשאפט האלט אויף א קאאדוקאציע־שולע פאר טויב־שטומע קינדער, אין וועלכער עס לערנען 38 קינדער פון 7 ביז 15 יאהר. אינ׳ם אינטערנאט פון דער געזעלשאפט ווערען אויסגעהאלטען 15 ארימע טויב־שטומע קינדער און יתומים. אין דער שול לערנען די קינדער 7 יאהר. די בילדונגס־געגענשטאנדען זענען רעליגיע, פוילישע שפראך, העברעאיש און יודיש, רעכנונג, האנד־ארבייטען, גימנאסטיק, ווי אויך שמועסען וועגען געשיכטע, נאטור־וויסענשאפט און געאגראפיע. די ארימסטע קינדער בעקומען יעדען טאג אנבייסען און מיטאג, שרייב־מאטעריאלען און בעקליידונג.

דער בודזשעט פון דער געזעלשאפט האט בעטראפען אין בעריכט־יאהר 32,026 זל. די אויסגאבען זענען געדעקט געווארען פון מיטגלידס־אפצאהל און איינשרייב־געלד, און סובסידיעס א.א.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען: ב. א. גליקסמאן (פרעזעס), מאג. מ. ראזענבלום און ס. שוויענטאכאווסקי (וויצע־פרעזעסען), ש. יאקובאוויטש (סעקרעטאר), ה. גאלדשמיד (קוראטאר) און ב. שטארקמאן, י. אינגסטער, פרוי א. בירנבוים, א. גאלדמאן, ה. ווייס, א. סאכאטשעווסקא, ס. טאראלסקי, ל. מארגוליעס, ה. אקסאוויץ, ל. פייכענפעלד, פרוי ז. פעסטענשטאדט, ד״ר האפמאן, ל. סאלאמאנטשיק, צ. האכענבערג, נ. הערשענבערג, ד״ר ז. שינאגעל, ח. גלאטמאן, סט. אמזעל.

קאנדידאטען: איזשביצקי, פרוי יאקובאוויטש, באבאט, יאראטשינסקי און ד״ר ל. מאזור.

רעווידיר־קאמיסיע: ה. סאכאטשעווסקי, י. היימאן און ל. גליקסמאן.

15 יאהריגע יובל־פייערונג פון דער מעדעם־שול

אין פילהארמאניע איז פארגעקומען די 15־יאהריגע יובל־פייערונג פון דער מעדעם־שול.

די פייערונג ווערט געעפענט דורכ׳ן פארזיצער פון מעדעם־קוראטאריום, ה׳ ח. ל. פאזנאנסקי. אין פרעזידיום זיצען פארשטעהער פון דער פערוואלטונג, פון די עלטערען־קאמיטעטען, לעהרער, „קרייז פריינד פון די מעדעם־שולען", דער ספעציעלער שליח פון י.ש.א. — ה׳ ש. ענדלסאן. דער פאה״ז. פערבעט אין פרעזידיום די פערוואלטערס פון די שולען, ה׳ לאזאווסקי און ליזע האלצמאן. ה׳ פאזנאנסקי האלט נאך דאן א קורצע רעדע וועגען דער בעדייטונג פון יום־טוב, און עס הויבט זיך אן די דעפילאדע, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט די שילער פון די מעדעם־ און מיכאלעוויטש־שולען, קינדער־היימען, אווענד־שול און — די געוועזענע שילער. אונטער דער בעגלייטונג פון בלאז־ארקעסטער ביי דער „קולטור־ליגע". עס איז געווען א דעפילאדע פון 700 קינדער און יוגענדליכע.

אין שפיץ פון דער דעפילאדע איז געגאנגען דער ה׳ ב. גרונדמאן, א קינד פון דער מעדעם־שול און היינט — א לעהרער פון דער מיכאלעוויטש־שול. אין דער דאזיגער דעפילאדע ווערט געטראגען די נייע איינגעוויקעלטע פאהן פון דער מעדעם־שול. די פאהן ווערט דורך א שילער פון דער 7־טער אפטיילונג איבערגעגעבען דעם פארזיצער פון עלטערען־קאמיטעט, ה׳ לאסקער, וועלכער גיט אפ, אין נאמען פון עלטערען־קאמיטעט און שול־טועה, א שבועה שטענדיג צו זיין גרייט צו קעמפען ביז די שולען וועלען ווערען אנערקענט דורך דער מלוכה. ה׳ לאסקער גיט איבער די פאהן דעם פארזיצער פון מעדעם־קוראטאריום. ה׳ ח. ל. פאזנאנסקי, וועלכער וויקעלט פונאנדער די פאהן און גיט איבער די פאהן דעם פערוואלטער פון מעדעם־שול, ה׳ לאזאווסקי.

אין נאמען פון מעדעם־קוראטאריום האלט דאן ה׳ זעלוויאנסקי א בעגריסונגס־רעדע פאר ה׳ פאזנאנסקי און אלס אויסדרוק פון דאנק גיט ער איבער א מתנה — א שעהן איינגערעמט מעדעם־בילד. ה׳ פאזנאנסקי דאנקט הארציג דער פערוואלטונג

דאן בעגריסט ליזע האלצמאן די 2 עלטסטע שול־קעמפער די ה״ה ליכטענשטיין און פאזנאנסקי.

נאכדעם, ווי ס׳ווערען נאך דערלאנגט ביכער־מתנות פון פעדאגאגישען ראט פון דער מיכאלעוויטש שול פאר דעם מעדעם־קוראטאריום, ווי אויך בלומען פון דער 6. אפטיילונג, טרעט אויף דאס כאר פון די שול־קינדער, אונטער דער לייטונג פון ה׳ לאזאווסקי.

דאן הויבט זיך אן די פייערליכקייט פון איבערקלאפען „אנדענק־נעגעל" אין דער נייער שול־פאהן, אין וועלכער ס׳האבען זיך בעטייליגט 39 פאליטישע אינסטיטוציעס.

נאך א גאנצע רייה בעגריסונגען ווערט צום סוף זעהר געלונגען אויסגעפיהרט דורך די קינדער א רייכער ארטיסטישער פראגראם.

גענעראל־פערזאמלונג פון לינת החולים

אין אייגענעם לאקאל (פאלודניאווא 19) איז פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע מיטגלידער־פערזאמלונג פון „לינת החולים".

די פערזאמלונג ווערט געעפענט פון וויצע־פרעזעס ה׳ יאקוב דעגענשטיין מיט א טרויער רעדע נאכ׳ן פערשטארבענעם לאנג־יעהריגען פרעזעס ה׳ סאמועל הערשבערג ז״ל. די רעדע האט דעם פערזאמעלטע עולם געבראכט צו טרעהרען, דעם פערשטארבענעם פרעזעס הערשבערג׳ס טאכטער, יועלכע געפינט זיך אין זאל, וויינט אויפ׳ן קול. ה׳ דעגענשטיין דערמאנט ער אויך די פערשטארבענע מיטגלידער: י. ב. זשיטאביצקי, ד״ר שניטקינד, ד״ר יוזעף זאקס, חיים פיורקא און מ. אייזנער. דער רעדנער לעגט פאר אלס צייכען פון טרויער אויפצושטעהן פון די ערטער אויף 5 מינוט דער עולם שטעהט אויף און דער חזן פון דער וואהלינער שוהל ה׳ סאלאוויטשיק מאכט אל מלא רחמים׳ס.

נאכדעם ווערט געוועהלט אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג ה׳ אהרן פעליקס. אלס אסעסארען די ה״ה: עדעלמאן, שיקער, פאקולסקי, און מאש קאוויטש, אלס סעקרעטאר — ה׳ א. לובאטאנאוויטש.

מאגיסטער אדאלף פערעלמאן גיט אפ דעם טעטיגקייטס־בעריכט.

אין אמבולאטאריום, האבען אין משך פון 1930 בעקומען הילף: אינערליכע קראנקע — 31,915 כירורגישע — 4,947, נאז, אויערען און האלז — 4,382, אויגען — 5,212, הויט — 3,557, טובערקולאז — 3,226, אוראלאג — 587. אקושער — 2,777, נערווען — 3,751, דענטיסטישע — 4,586, אנאליזען — 1,952, קווארץ־לאמפען — 1,510. אומזיסטע רעצעפטען — 55.430. מעדיצינישע הילף פאר קראנקע אין דער היים — 7,237. גאנץ אומזיסטע צעטלען אין אמבולאטאריום זענען ארויסגעגעבען געווארען 5,902. הנחה־וויזיטען—9,401.

אין וועכנערין קליניק אנגענומענע 1,272 נאר־מאלע געבורטען — 835. אונארמאלע — 59. געבוירען 415 יונגלעך און 438 מעדלעך, אפעראציעס — 255.

דער טעטיגקייטס־בעריכט ווערט איינשטימיג אנגענומען און די פערזאמלונג דריקט אויס א דאנק דער פערוואלטונג פאר דער אינטענסיווער ארבייט.

דער בילאנס אויפ׳ן יאהר 1930 שליסט זיך מיט א דעפיציט פון 18,110 זל.

דעם בודזשעט פאר׳ן יאהר 1931 ווערט איי־בערגעגעבען דער נייער פערוואלטונג לויט איהר איינזעהען.

ה׳ יהודה לייב ווערדיגער ווערט פאר זיין 25־יעהריגער מיהזאמער ארבייט לטובת „לינת החולים" געוועהלט אלס עהרען־מיטגליד.

ס׳ווערט אנגענומען דער פארשלאג, אז די „אויסגעלאסעוועטע" פערוואלטונגס־מיטגלידער זאלען ווידער געוועהלט ווערען, נעמליך די ה״ה י. פערעלמוטער, ד״ר יעלשאנסקי, האכענבערג, מ. יאסקאוויטש, ל. כוואט, קליינמאן, א. בארענשטיין, ל. מאשקאוויטש, י. פעליקס, י. ב. סומעריי, מ. רייכמאן, פ. סמאלארסקי, און ה. צוקער.

אלס פרעזעס ווערט אויסגעוועהלט מאגיסטער אדאלף פערעלמאן וויצע פרעזעסען פערבלייבען די ביז־איצטיגע: יאקוב דעגענשטיין און יוזעף בירנבוים.

קופאן
אויף א יורידישער עצה

גילטיג מיטוואך דעם 10־טען יוני

א בעקאנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 א זייגער נאכמיטאג אין רעדאקציע פון אונזער צייטונג, פיעטריקאווער 21.

אינטערעסאנטען דארפען מיטברענגען דעם קופאן פון „נייעם פאלקסבלאט" — פון דעם זעלבען טאג. —

ווער ס׳פאהרט אויף זומערוואוינונג

דארף קודם כל געדענקען וועגען היגיענישע בערינגונגען

ס׳איז געקומען דער זומער, ווער ס׳קען באר בעמיהט זיך ארויסצופאהרען אויף זומער־וואוינונג, ביי דעם האט כמעט יעדער גרויסע דאגות ווי זיך איינצוארדענען. די הויפט־זאך איז — האבען א בעקוועם געלעגער. פיל מענשען בארגען זיך בעטגעצייג אויף אפגיץ, דאס איז אבער טייער, און הויפטזעכליך זעהר נישט היגיעניש... מ׳קען דאך נישט וויסען ווער ס׳האט די בעטען געניצט פריהער!.. ראציאנעלער איז, אז אלע לעטניקעס זאלען זיך פערזעהען מיט די בעקאנטע, בעקוועמע און היגיענישע פעלד־בעטלעך „פאלמא־פאטענט" מיט וועלכע ס׳האט זיך בעריהמט געמאכט די ערשטע לאדזער פאבריק פון „פאלמא־פאטענט" פעלד־בעטלעך ש. שווארצאווסקי, פולנאצנא 24. וועגען די מעלות פון „פאלמא־פאטענט"־בעטלעך קען מען א סך זאגען. די הויפט־זאך איז, אז זיי זענען ביליג, פראקטיש, ווייל זיי פערנעהמען זעהר א קליינעם פלאץ און שטוב, לייכט איבערטראגבאר און פערזעהען מיט א פייגעם ווייכען מאטראץ. די פירמע גיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר. די פאבריק ש. שווארצאווסקי ארבייט אויך אויס פעלד־בעטלעך, לעזשאקעס און האמאקעס און פערקויפט אלס צו פאבריקס־פרייזען און צייכענט זיך אויס מיט איהר רעעלקייט.

די בעקאנטשאפט האט איהר געקאסט א בריליאנטענע בראש

(א) סאלא שעראצקא פון לענטשיץ איז געקומען אויף בעזוך צו איהרע קרובים אין לאדז. דא האט זי זיך בעקענט מיט אנ׳עלעגאנטען פאצעט, וועלכער האט זיך איהר פארגעשטעלט אלס יאקוב קאגאן, א סוחר.

דער פאצעט האט צו דער לענטשיצערין א־רויסגעוויזן א בעזונדערע העפליכקייט בעת׳ן שפאציר.

ווען שעראצקא איז אהיימגעקומען צו איהרע קרובים פון שפאציר, האט זי זיך ארומגעזעהן, אז איהר העפליכער פאצעט האט איהר, אויף א זעהר געשיקטען אופן אראפגעצויגען פון האלדז א בריליאנטענע בראש.

עס איז נאר געבליבען צו האפען, אז דער פאליציי זאל זיך איינגעבען אויסצוגעפינען דעם ראפינירטען גנב.

א גרויסע גארטען־פערוויילונג אין „העלענאוו"

לטובת די שולען און קינדער־היימען ביים מעדעם־קוראטאריום

שבת, ד. 13 ד. ח. 2 נ. מ. קומט פאר אין פארק „העלענאוו" א גראנדיעזע גארטען־פערוויילונג לטובת דעם מעדעם־קוראטאריום.

די פערוויילונג וועט זיך אנהויבען מיט א דעפילאדע פון אלע קינדער. אין גארטען וועלען שפילען 2 ארקעסטערס: דער בלאז־ארקעסטער פון „מארגענשטערן" און דער סימפאנישער ארקעסטער. אינטער דער לייטונג פון ה׳ פיעטרושינסקי.

עס זענען צוגעגרייט געווארען א גאנצע רייה קונסט־אטראקציעס. די מוסטער־גרופען פון „מארגענשטערן" וועלען אויספיהרען א רייה פרעכטיגע איבונגען. די פאנטען־לאטעריע פערמאגט אייניגע טויזענד זעהר ווערטפולע געווינסען. ביי נאכט וועט דער גארטען מיט טויזענטער פארביגע פייערען בעלויכטען ווערען. עס איז אויך צוגעגרייט געווארען אנ׳איינגענער ביליגער בופעט.

די פערוויילונג זאגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאנט.

ראדיא־פראגראם

דאנערשטאג, ד. 11 יוני

12,15 צייט־סיגנאל. 12,35 גראמאפאן־מוזיק. 2,0 ק אנצערט. 3,25 הפסקה. 15,45 פארלעזונג. 4,10 קאמוניקאטען פון דער לופט־פערטיידיגונגס־ליגע. 4,47 גראמאפאן־מוזיק. 4,50 קאמוניקאטען פאר שיפער און פישער. 5,10 פארטראג. 5,35 גראמאפאן־מוזיק. 6,00 פארלעזונג. 7,00 קאנצערט. 7,15 פערשידענעס. 7,40 טראנסמיסיע פון קראקא. 8,00 פארטראג. 8,15 ראדיא־טאג־בעריכט. 9,30 אווענד־קאנצערט. 10,00 קאמעדיע. 10.15 דיאלאג 10,200 ראדי־פרעסע. 10,50 סאליסטען־קאנצערט. 12,00 קאמוניקאטען.

א פרוי האט געפרובט שאנטאזשירען א לעמבערגער יוד. פאפיר-פאבריקאנט

לעמבערג. געווען איז עס דעם 30-טען מאי פ.י. ווען דער פאפיר-פאבריקאנט ה' אלפרעד קעסטעל איז זיך רואיג געזעסען ביי זיך אין ביורא, האט זיך פלוצים אויפגעמאכט די טיר אין וועלכער עס האט זיך בעוויזען א עטליכע פערציג יאהריגע פרוי און ערקלערט ה' נעסטעל, אז ד' פראקוראטאר האט ארויסגעגעבען א בעפעהל איהם צו ארעסטירען, די פרוי האט גלייכצייטיג געוויזען דעם ה' נעסטעל א שריפט פון דער פראקוראטור צום אויספארשונגס-דירעקטאר וואו עס געפינט זיך דער ארעסטירונגס-בעפעהל.

מען קען זיך לייכט פארשטעלען די פערצווייפלונג פון ה' נעסטעל נישט פיהלענדיג זיך שולדיג אין קיין חטאים דארף מען גאר געהען אין תפיסה. נאך מעהר האט זיך פערשטארקט זיין מורא ווען נעסטעל האט אין דער דאזיגער פרוי דערקענט א בעקאנטע פון א לעמבערגער וויצע-פראקוראטאר, דא איז שוין ה' קעסטעל זיכער געווען, אז אט דארף ער זיך קלויבען אין וועג אריין...

די פרוי האט אבער נישט לאנג געלאזט פערצווייפלען, דעם ה' נעסטעל, זי האט ביי איהם געפאדערט דריי הונדערט דאלאר און זי וועט פערמיטען פאר דער ארעסטירונג.

ה' נעסטעל האט מסכים געווען צו געבען די געפאדערטע סומע געלד ער האט אבער דערווייל נישט געהאט וויל אין קאסע האט זיך געפונען בלויז א פאר זלאטעס.

דעם צווייטען טאג האט זיך נעסטעל דערמאנט פון אלטען כלל „געלד פאחאלי״, און ער איז אריבערגעגאנגען אויספארשען דעם גאנצען ענין, בעסטירליך איז ער דארט געוואהר געווארען, אז די מעשה מיט דער ארעסטירונג איז איין שקר, די דאזיגע פרוי האט פשוט געוואלט דעם ה' נעסטעל שאנטאזשירען.

די שאנטאזשיסטקע הייסט וויקטאריא טורעק, זי פערמאגט צוויי היידער אייבס אין זניעסיעניע און דאס צווייטע אין ווארעכטא, און זי איז הייגט געשטעלט געווארען פאר'ן לעמבערגער שטראף-טריבונאל.

די אנגעקלאגטע טורעק האט זיך בעת'ן פערהער אין געריכט צו דער שולד נישט מודה געווען. איך האב גוט געקענט דעם ה' נעסטעל, האט זי ערקלערט. ער איז צו מיר איינמאל געקומען צו געהן און מיר געבראכט א מתנה, איך האב געקלערט — ווייס איך — א בעקאנטער, אפשר ווייסט ער, אז איך א פאר טעג ארום דארף זיין מיין געבורטס-טאג און צוליב דעם האט ער מיר געבראכט א מתנה.

איינמאל איז ה' נעסטעל געקומען צו מיר צו געהן און מיר ערקלערט, אז ער פיהרט א פראצעס מיט זיינס א שותף א געוויסען קרוליק און מיר צוגעזאגט אז ער וועט מיר געבען 150 דאלאר אז איך זאל משפיע זיין אויף מיינס א בעקאנטען פראקוראטאר, אז ער זאל ארעסטירען קרוליק'ן, איך האב דערויף נישט געוואלט איינגעהען.

אלס ערשטער עדות איז פערהערט געווארען דער קאמיסאר פון לעמבערגער אויספארשונגס-אמט ה' בורדא, וועלכער דערצעהלט, אז איינמאל האט צו איהם אנטעלעפאנירט די טורעק, זיך פארגעשטעלט אלס פרוי פון א בעקאנטען לעמבערגער פראקוראטאר און איהם געווארענט, אז ער זאל זיך היטען פאר נעסטלען, וויל זאנסט קען ער בעזייטיגט ווערען פון זיין אמט. וואס די טורעק האט געמיינט דערמיט, האט דער עדות נישט געוואוסט.

דאן איז פערהערט געווארען ה' נעסטעל, וועלכער האט דערצעהלט, אז די טורעק האט ער קענען-געלערנט אין קאפע „אייראפעיסקי״, עס האט זי איהם פארגעשטעלט א פראקוראטאר אלס זיין פרוי. נעסטעל איז מיט דער טורעק געווען בעפריינדעט איינמאל איז זי צו איהם געקומען צו געהן מיט דעם דערמאהנטען בריף וועגען דער ארעסטירונג, וועגען וואס ער, נעסטעל האט געמאלדען דער פאליציי.

דער טריבונאל האט די שאנטאזשיסטקע פערמשפט אויף צ יאהר תפיסה.

וואס איז פארגעקומען בעת דעם לעצטען מכבי-מעטש אין ירושלים?

ירושלים. (יס"א) דעם פערגאנגענעם שבת, דעם 6-טען ה. ח. זענען אויפ'ן ספארט-פלאץ אין ירושלים, ווי עס איז געווען מיטגעטיילט, ארעסטירט געווארען 12 מיטגלידער פון דער „אגודת ישראל״. דער ארעסט איז געווען א רעזולטאט פון א גרויסער דעמאנסטראציע, וועלכע די „אגודה״ האט ארגאניזירט געגען דעם פוטבאל-מעטש אים שבת, אין וועלכען עס האבען זיך בעטייליגט מיטגלידער פון „מכבי״ דער פערלויף און די בעשעהעניש איז געווען פאלגענדער:

אויף שבת איז געווארען אנאנסירט א פוטבאל-מעטש צווישען „מכבי״ און דעם ארמענישען ספארט-קלוב. די בעמיהונגען פון ועד-לאומי ביים „מכבי״ זיך נישט בעטייליגען אין מעטש האבען נישט געבראכט קיין שום רעזולטאט. הרב ראזענפעלד איז דאן אוועק צום ארמענישען פאטריארך, בעטענדיג איהם ער זאל ווירקען אויף די ארמענישע ספארטלער זיך צוריקציהען פון מעטש. אין רעזולטאט פון דער אינטערווענץ פון ארמענישען פאטריארך האט דער ארמענישער קלוב ערקלערט, אז ער ציהט זיך צוריק פון מעטש מיט די מיטגלידער פון „מכבי״. „מכבי״ האט דאן איינגעלאדען זיך צו בעטייליגען אין מעטש א צווייטען יודישען ספארט-קלוב, אזוי דאס דער מעטש איז צושטאנד געקומען צווישען צוויי יודישע ספארט-קלובען. א פאליציי-אפטיילונג האט געהיטען דעם ספארט-פלאץ, צו וועלכען עס זענען אריינגעלאזט געווארען בלויז איינגע הונדערט פערזאן, נישט צולאזענדיג די ארטאדאקסען אויפ'ן שפיל-פלאץ.

ארום דעם ספארט-פלאץ האבען זיך אבער פערזאמעלט פיל טויזענד פערזאנען, סימפאטיקער פון ביידע צדדים. ס'רוב פון די פערזאמעלטע האבען זיך רואיג פערהאלטען. בעת דעם מעטש האבען די אגודיסטען געמאכט פיינדליכע אויסרופען אויפ'ן אדרעס פון די יודישע ספארטלער פאר דעם חילול-השבת. אין א געוויסען מאמענט האט מען די שפילער בעווארפען מיט שטיינער. דער ענגלישער פאליציי-אפיציר, וועלכער האט זיך געפונען אויפ'ן שפיל-פלאץ איז פון איין שטיין געווארען ראנירט. פאליציי האט דאן גענומען פונאנדערטרייבען דעם גרויסען המון, וואס האט זיך פערזאמעלט ארום דעם שפיל-פלאץ, ארעסטירענדיג דערביי 12 אגודיסטען. די ארעסטירטע האט מען איינגעזעצט אין א פאליציי-קעמעל און נישט געקוקט אויף זייער פראטעסט געגען דאס פאהרען מיט זיי אין שבת, האט מען דאך אלע ארעסטירטע איבערגעפיהרט אין פאליציי-קאמיסאריאט.

נייער פאהר-פלאן פון די באהנען

גילטיג פון 15-טען מאי.

לאדזער פאבריקס-באהן

קומט אן:

2.26	פון קאלושקי (פערב. מיט ווארשא)
4.15	פון קאלושקי
5.35	„ „
6.55	„ „
7.19	„ „
7.34	„ „
7.50	„ „
8.37	„ „
9.19	פון טשענסטאכאוו
9.55	פון קאלושקי (מאנטאג און נאך יום טוב)
10.27	פון קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
13.02	פון קאלושקי
14.47	פון סקארזשיסק (פערבינדונג ווארשא)
16.10	פון ווארשא (מיט רעסטאראן-וואגאן)
17.37	פון קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
19.59	פון קאלושקי
20.45	פון ווארשא
21.24	פון קאלושקי (בלויז אין חגא-טעג)
22.02	פון קאלושקי (בלויז אין חגא - טעג).
22.52	פון קאלושקי
23.10	פון סקארזשיסק
23.42	פון קאלושקי

פאהרט אפ:

0.35	קיין קאלושקי
1.45	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
2.45	קיין קאלושקי (פערבינדונג טשענסטאכאוו)
5.50	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
6.50	קיין קאלושקי
7.45	שנעל-צוג קיין ווארשא
9.02	קיין קאלושקי (זונטאג און חגא)
9.50	קיין סקארזשיסק
10.56	קיין קאלושקי
11.35	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
13.58	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
15.05	קיין קאלושקי
15.25	סקארזשיסק
16.05	קיין קאלושקי (פערבינדונג [illegible] כאוו-קאטאוויץ)
16.55	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
17.50	קיין קאלושקי
18.30	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
19.10	שנעלצוג קיין ווארשא מיט רעסטאראן-[illegible]
19.30	קיין קאלושקי
20.20	קיין קאלושקי
21.20	קיין קאלושקי (פערבינדונג קאטאוויץ)
21.55	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)

קאלישער באהן

קומט אן:

0.21	פון פויזען
1.00	פון ווארשא
3.39	שנעל-צוג ווארשא
3.43	שנעל-צוג פון ווראצלאוו (דורך לעשנא-אסטראוו)
4.17	פון קוטנא, פלאצק
4.49	פון אסטראוו-ווילעלקאפ.
5.25	פון הערבי נאווע-קאטאוויץ (דורך זד. וואליא)
6.21	פון קראקא-קאטאוויץ
7.10	פון לאסק (אין וואכענטעג)
7.30	שנעל-צוג פון פויזען-בערלין
7.35	פון לאוויטש
8.05	פון קוטנא-גדיניע (פלאצק)
8.47	פון אסטראוו ווילעלקאפ.
9.15	פון לעמבערג (שלאף-וואגאן 3. קלאס)
9.22	שנעל-צוג פון ווארשא
10.55	פון לאסק (זונטאג)
11.30	פון ווארשא
12.15	פון פויזען
12.52	פון קוטנא-פלאצק
15.30	פון לאסק
17.54	פון פויזען
18.50	פון קאלושקי
19.40	נאווע-הערבי טשענסטאכאוו (זד. וואליא)
19.45	פון קוטנא-פלאצק
20.20	שנעלצוג בערלין-פויזען
21.34	פון ווארשא (שלאף און רעסטאראן-וואגאן
21.48	פון לאסק (פרייטאג, שבת זונטאג, חגאות)

22.28	פון קוטנא-פלאצק

פאהרט אפ

0.32	קיין קוטנא-פלאצק
0.42	קיין הערבי-נאווע-קאטאוויץ (זד.-וואליא)
1.18	קיין אסטראוו-לעשנא
2.47	שנעלצוג קיין ווראצלאוו (דורך אסט. [illegible])
3.51	שנעלצוג קיין ווארשא
5.04	קיין ווארשא
6.40	קיין פויזען
7.38	שנעלצוג קיין ווארשא
8.35	קיין קאלושקי
9,05	קיין לאסק (קאלומגי)
9.35	שנעלצוג קיין פויזען
9.45	קיין קוטנא
11.45	קיין פויזען
12.25	קיין קוטנא
13.10	שנעלצוג ווארשא
13.40	קיין לאסק
15.10	קיין פויזען
15.20	קיין קוטנא-פלאצק
15.35	קיין לאוויטש
17.40	קיין נאווע-הערבי טשענסטאכ[illegible]
18.10	קיין ווארשא
19.35	קיין אסטראוו-ווילעלקאפ.
20.00	קיין לאסק
20.25	קיין לאוויטש
20.42	קיין לעמבערג (פערבינדונג בודאפעשט)
21.42	שנעלצוג פויזען-בערלין (שלאף-וואגאן)
22.00	קוטנע (פלאצק) גדיניע
22.55	קיין קאטאוויץ-קראקא

דער „פוילישער שטערן״

17) סענסאציאנעלער ראמאן פון דעם וועלט-קריג

— איך בין א פויליש-יודיש מיידעל, — האט נור-על-דין געזאגט — און פון פאליאקען איז דער דאזיגער שטערן א סימבאל פון אויפלעבען דאס לאנד.. דאס איז דער הויפט-אוצר פון די פוילישע קעניגען — א בעציהונג פון דער קעניגליכער שווערד וואס איז דורך עמיצען אוועקגעגנבעט געווארע אין 13-טען יאהרהונדערט... אפגעהיטען האט זיך דער „שטערן״ צווישען די נאציאנאלע אוצרות אין דעם פאלאץ פון יאן סאביעסקי אין ווילאנאוו... פריינד מיינער, פון קינדווייז אן האב איך פערלוירען דעם גלויבען אין גאט און אין מענשען, נאר ווען איך קלעהר וועגען די אומשטענדען וועלכע האבען איבערגעגעבען אין מיין רשות דעם דאזיגען אוצר שפיר איך, אז גאט אליין האט מיך אויסדערוועהלט, כדי אפצוהאטעווען דעם „שטערן״, און איבערגעבען איהם אין די הענד פון דעם צוקונפטיגען קעניג פונ'ם אפהענגיגען פוילען... מיט פיר יאהר צוריק בין איך געווען אין אמעריקא אנ'אומבעקאנטע באלעט-טענצערין, און דאן האט מיך דער גורל צוזאמגעפיהרט מיט א געוויזעם פרייסישען אפיציר, וועלכער איז געצוואונגען געווען צו פערלאזען זיין פאלק און ענטלויפען פון דייטשלאנד... גערופען האט מען איהם האנס פאן-שארנבעק. ווי א סך עמיגראנטען האט ער געלעבט אין אמעריקא ביי זעהר שווערע בעדינגונגען: ער איז געווען א צייטונגס-פערקויפער, א אנגעשטעלטער, אין א מאגאזין, א שאפער, א מעכאניק, ווען איך האב זיך מיט איהם בעגעגענט איז ער געווען פולשטענדיג צופרידען מיט זיך, זיך נישט געקלאגט אויפ'ן גורל... ערשט שפעטער האב איך זיך דערוואוסט, אז דאס אלץ איז געווען בלויז א מאסקאראד און אין דער ווירקליכקייט איז ער געווען א דייטשער שפיאן אין אמעריקא... ער איז נתפעל געווארע (פון מיין טאלאנט און פארגעשלאגען מיר געלד, כדי צו העלפען מאכען א קאריערע אויף דער ביהנע. דערפאר האט ער געפאדערט פון מיר א קלייניגקייט: נאך מיין זעקס חדשימדיגען טורנע איבער קאנאדע האב איך זיך געדארפט אריבערציהען קיין בריסעל, און בעזעצען זיך דארט אין דעם הויז, וואס ער וועט מיר שענקען, פריינד מיינער, איך האב דאן קיין בלאסע אהנונג נישט געהאט, וואס עס איז אזויבס פאליטיק... איך האב נאר געוואוסט, אז איך בין אייביג הונגעריג, און אז איך פערמאג גענוג טאלאנט, כדי צו איבערשטייגען אלע מיינע קאנקורענטקעס, אויב עס זאל זיך מיר נאר אונטערדרוקען אזא געלעגענהייט... האנס פאן-שארנבעק האט געהאלטען ווארט: איך האב צונויפגעשטעלט אנ'אייגענע טרופע און דער טורנע מיינער איבער די פעראייניגטע שטאטען און קאנאדע האט געהאט א ריזיגען ערפאלג. מיט טריאומף בין איך אריינגעפאהרען קיין אייראפע, דער ערשטער אויפטריט מיינער איז געווען אין בריסעל... איך האב געקאנט די דאזיגע שטאט, ווען איך בין קינדווייז אויפגעטראטען אין א צירק-טרופע, בין איך דארט געווען עטליכע מאל. איצט אבער בין איך געקומען קיין בריסעל ווי א זיגערין, אין טעאטער האבען מיך בעגעגענט שטורמישע אוואציעס, הינטער דער שטאט — א פרעכטיגע ווילע, און אין דער באנק אנ'אפענע קאנטא אויף א גאר פיינעם לעבען... איך האב אבסאלוט קיין אהנונג נישט געהאט, אז איך בין אריינגעפאלען (און די נעצען פון דער דייטשער שפיאנאזש-דינסט... דאס גאנצע לעבען בין איך געווען אומגליקליך, דאס גאנצע לעבען האב איך שווער געקעמפט מיט דער נויט. קיין מאל האב איך נישט געהאט קיין שיינע קליידער, קיין אויטאמאבילען, קיין ציהרונג, קיין דינערשאפט...

נור-על-דין האט זיך צורודערט ארומגעקוקט אין צימער, וואס איז געווען איינגעהילט אין טונקעלקייט, און א בעט געטון:

— צינדעט אן ביטע דאס ליכט... איך האב נישט ליב, אז ס'איז פינסטער.

הארי האט אנגעצונדען די לאמפ און אוועקגעשטעלט אויפ'ן טיש.

— איך בין געווען ענטציקט פונ'ם נייעם לעבען, — האט פארטגעזעצט די טענצערין — דאס איז געווען אין יאהר 1913, און איצט ערשט פערשטיי איך, אז די דייטשען האבען מיך אויסגענוצט, כדי צו פערלייכטערען זיך די שפיאנאזש-ארבייט אין בעלגיען. מען האט מיר געהייסען זוכען פריינד צווישען בעלגיער און פראנצויזען, און איינצולאדען זיי צו זיך אין דער ווילע, וואו די דייטשען האבען זיי דערנאך בעארבעט... מיין וואונדערבארע ווילע איז געווארען פערוואנדעלט אין א מין אינטערנאציאנאלען סאלאן... עס איז ביי מיר געווען, וואר-איהר ווילט נאר!... פון צייט צו צייט פלעגען זיך די אויפנאהמעס ענדיגען מיט סקאנדאלען.... איינמאל האט מען אין ביליארד-צימער געפונען א דערמארדעטען א בעלגישען פולקאווניק: אלע האבען דאן געהאלטען, אז ס'איז געשעהן א זעלבסטמארד, און מ'האט פערטושט דעם ענין, אבער איצט ווייס איך גענוי, וואס עס איז געשעהן... סוף כל סוף האב איך אויף אלץ געמוזט צומאכען די אויגען... מיט מיר דירעקט האט עס קיין שייכות נישט געהאט, און איך בין געווען גליקליך, וואס איך קאן זיך באדען אין רייכטום און קאן ווידמענען אלע מיינע כוחות דער קונסט!... אין יולי 1914, האב איך גאסטראלירט אין רוים, און איך בין אוועקגעפאהרען זיך אויסצורוהען קיין אינטערלאקען. די מענשען, וואס האבען מיך בעזוכט אין יענער צייט האבען א סך גערעדט וועגען דער מלחמה, אבער איך האב בשום אופן נישט געקאנט פערשטעהן, וואס פאר א שייכות די מלחמה קאן האבען מיט מיר, און איך האב קיינמאל נישט געלייענט קיין צייטונגען. מען האט מיך געצוואונגען צוריקצוקעהרען זיך קיין בריסעל, און מיר אנגעזאגט, אז איך זאל איבערגיין נישט אוועקפאהרען, מחמת בקרוב וועלען קיין בעלגיען אנקומען די דייטשען, און זיי וועלען זיך דארפען בענוצען מיט מיין הילף. און פאקטיש זענען אין עטליכע וואכען ארום אנגעקומען די דייטשען, און אין מיין ווילע האט זיך בעזעצט א בריגאדע-גענעראל... דאס האט ער געבראכט צו מיר דעם קראנפרינץ... פריינד מיינער, איך איז בעקאנט די רעפוטאציע פונ'ם קראנפרינץ, איך בין געווען א נאאיוו, נאריש מיידעל, וואס האט א גאנץ לעבען אפגעלעבט אין ארימקייט צווישען פראסטע, אומקולטורעלע מענשען... טא ווי אזוי, האב איך געקאנט בייטשטעהן דעם נסיון פון ווערען [illegible] קינפטיגען קייזער פון דייטשלאנד?

(פארטזעצונג קומט)

די יולי רעוואָלוציע אין פראַנקרייך און די יודען

פון דר. נ. געלבער.

ווען די איינוואוינער פון פּאַריז האָבן זיך אויפגעכאַפּט פון שלאָף דעם 27־טען יולי 1830 זע־בען זיי אונערוואַרטעט איבעראַשט געוואָרען דורך אַ ידיעה וועגן אַ רעוואָלוציע די דאָזיגע רעוואָ־לוציע וואָס איז געווען אַ פּועל יוצא פון קאַרל דעם צעהנטענס פעראָרדנונגען וועלכע האָבן בע־דייט אַ פערלעצונג פון דער קאָנסטיטוציאָנעלער כאַרטיע — האָט איינגאַנצען געדויערט צוויי טעג. דען דעם 29־טען יולי איז קאַרל דער צעהנטער— דער נאָכפאָלגער פון לודוויק דעם 18־טען (1824־30), וואָס איז אַנטלאָפען אויס מורא פאַר'ן רעוואָלוציע־טעראָר — און מיט איהם די בורבאָני־שע דינאַסטיע שוין געווען געשטירצט. פאַר לוד־וויג פיליפּ, דעם בירגער־קעניג איז פריי געוואָרען דער וועג. אַלס קעניג פון די פראַנצויזען האָט ער בעשטיגען דעם טראָן און האָט געוואוינען פאַר די אָרלעאַנס די לאַנג געהאָפטע מאַכט.

אין געגענזאַץ צו דער גרויסער רעוואָלוציע (1789) איז די יולי רעוואָלוציע פערלאָפען אָהן טעראָר. מ׳קען אַפילו זאָגען אָהן בלוט־פערגיסונג.

די פרייהייט, וואָס די יולי־רעוואָלוציע האָט געבראַכט איז אויך געווען אַ טובה פאַר די פראַנ־צויזישע יודען. הגם אין דער רעוואָלוציע־בעוועגונג אויף וויפיל אַזעלכע איז בכלל געווען — האָבן די יודען גופא קיין דירעקטען אַנטייל נישט גענומען איז עס דאָך געווען קלאָר אַז די 150.000 יודען אין פראַנקרייך, האָבן מיט בעפרידיגונג בעגריסט דעם טויש פון די דינאַסטיעס. און דאָס נאָך מעהר דערפאַר, ווייל די בורבאָנען האָבן דאָך אויסגע־האָדעוועט דעם קאַטוילישען קלער, און דערמיט אונטערגעשטיצט דעם יודען־האַס וועלכען זיי האָ־בען פּראָפּאַגיר׳ט.

פיהרענדע יודען האָבן אונטערשטיצט לואי פיליפּ׳ן אין דער ערוואַרטונג אַז אונטער איהם וועט צושטאַנד קומען די פולשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג פון די יודען.

איזאַק אַדאָלף קרעמיע האָט אין די יולי־טעג גענומען אַ שטאַרקען אַנטייל אין די פּאָליטישע געשעהענישען, זייענדיג אַ פּערזענליכער פריינד פון לואי פיליפּ האָט ער דאָך געשטרעבט אויסצונוצען די פּאָליטישע איבערקעהרעניש קודם כל פאַר דער פערבעסערונג פון דער רעכטליכער לאַגע פון די פראַנצויזישע יודען.

אמת, אַז אונטער לודוויג דעם 18־טען און קאַרל דעם צעהנטען איז די גלייכשטעלונג פון די יודען געווען פעסטגעשטעלט אין דער קאָנסטיטוציאָ־נעלער כאַרטיע, אָבער אַ דאַנק דעם איינפלוס פון די יודען־פיינדליכע עלעמענטען איז די דאָזיגע גלייכ־בערעכטיגונג פון די יודען געבליבען אילוזאָריש, אַ יוד האָט נישט געקענט בעקומען קיין מלוכה־פּאָסטען. די קאָנסטיטוציע האָט אַנערקענט נאָר די קאַטוילישע רעליגיע אַלס הערשענדע מלוכה־רע־ליגיע, דורך דעם האָט זיך נאַטירליך פאַר די יודען געשאַפען אַ רייה פון רעכטס־בעגרענצונגען, וועל־כע האָבן צוריקגעזעצט דאָס יודענטום אין פער־גלייך מיט די אַנדערע רעליגיעס.

די אויפגאַבע פון דער זיגרייכער יולי־רעוואָ־לוציע איז געווען צו פערפעסטיגען אין דעמאָקראַ־טישען זין די גרונד־יסודות פון דער קאָנסטיטוציע, וועלכע קאַרל דער צעהנטער האָט געפרובט אַ ריהר צו טון. די ערשטע דעפּוטירטען־פערזאַמלונג אונטער לואי פיליפּ האָט טאַקע געדאַרפט פערווירקליכען דאָס דאָזיגע ווערק, ס׳איז דעריבער געווען קלאָר, אַז אויך די פראַגע וועגען דער פולשטענדיגער גלייכשטעלונג פון די יודען וועט בעשעפטיגען דעם פּאַרלאַמענט.

קרעמיע האָט אויסגענוצט זיין גאַנצען איינ־פלוס. כדי אויסצואיבען אַ דרוק אין דער דאָזיגער היבזיכט אויפ׳ן קעניג, אויף דער רעגירונג און אויפ׳ן פּאַרלאַמענט, כדי די גלייכבערעכטיגונג פון די יודען זאָל ווערען אַ פאַקט. אַלס וויצע־פּרעזי־דענט פון דער קאָנסיסטאָריע איז ער געווען בערו־פען אויך אָפיציעל צו פערטרעטען די אינטערעסען פון די יודען.

שוין אויף דער זיצונג פון די דעפּוטירטע פון 7־טען אויגוסט 1830 איז געקומען צו רייד וועגען דער רעוויזיע פון יענע קאָנסטיטוציע־בעשטימונגען, וועלכע האָבן אַנערקענט דעם קאַטאָליציזם אַלס מלוכה־רעליגיע, ס׳איז אויך אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס די דאָזיגע בעשטימונגען צו שטרייכען איצט האָט זיך נאָך געהאַנדעלט וועגען ענדערען דעם אַרטיקעל 7 פון דער כאַרטיע 1841, לויט וועל־כען נאָר די גייסטליכע פון די קריסטליכע רעליגיעס האָבן בעקומען זייער געהאַלט פון דער מלוכה־קאַסע. מ׳האָט אַלזאָ דעם דאָזיגען אַרטיקעל גע־דאַרפט ענדערען אַזוי, אַז אויך די יודישע רבנים זאָלען בעקומען שכירות פון דער מלוכה צוגלייך מיט די קאַטוילישע גייסטליכע, אין דער זיצונג פון 30־טען נאָוועמבער האָט דער אונטערריכטס־מיניסטער מעריליו מאָטיווירט דעם פאָרשלאָג פון דער רעגירונג לויט וועלכען „די דינער פון דער יודישער רעליגיע בעציהען פון 1־טען יאַנואַר אָן זייער געהאַלט פון דער מלוכה־קאַסע“, ער האָט דערביי ערקלערט, אַז די פאָרשריפט פון אַרטיקעל 7, לויט וועלכען עס ווערט בעצאָהלט פון דער מלוכה, קאַסע בלויז די קאַטוילישע גייסטליכקייט איז סותר די קאָנסטיטוציע, וואָס גיט אַלע רע־ליגיעס אַ גלייכען שוץ, ער האָט אויפגעפאָדער׳ט די קאַמער צו דורכפיהרען ביז׳ן סוף די אין יאָהר 1789 בעשלאָסענע גלייכבערעכטיגונג פון די יודען.

דעם 2־טען דעצעמבער איז פאָרגעלייענט גע־וואָרען דער בעריכט פון דער קאָמיסיע, וואָס איז ספּעציעל בעשטימט געוואָרען פאַר׳ן דאָזיגען צוועק. וואָס אמת; האָבן איינגע דעפּוטאַטען געפּרובט צו מאַכען, אַז דער רעגירונגס־פאָרשלאָג זאָל דורכ־פאַלען, אַרויסרוקענדיג געגען די יודען פערשידענע אַרגומענטען. אַזוי האָבן זיי ערקלערט, אַז די מלו־כה איז צוליב דער גרויסער צעראַבירונג פון דעם קירכען־פערמעגען בעת דער גרויסער רעוואָלוציע געווען געצוואונגען צו צאָהלען שכירות די גייסט־ליכע וועלכע זענען בעראַבט געוואָרען פון יעדער הכנסה־קוועלע, דאָס איז אָבער נישט געווען דער פאַל ביי די סינאַגאָגעס, חוץ דעם וואָלט עס געווען אַ בעליידיגונג פון דער קירכע, ווען זי זאָל גלייכגע־שטעלט ווערען מיט דער סינאַגאָגע פון די יודען. איין דעפּוטאַט האָט זיך אויך אַרויסגעזאָגט אַז די יודען פערדינען נישט די גלייכשטעלונג, ווייל זיי זענען נישט קיין פּאַטריאָטען, דאַגעגען די דעפּו־טאַטען סאַלווער, וואָסעל און אַנדערע האָבן פער־טיידיגט דעם שטאַנדפּונקט פון דער רעגירונג און האָבן פערלאַנגט פון פּאַרלאַמענט צו ברענגען אַ בעווייז, אַז די יולי־רעוואָלוציע וויל אַלע רעליגיעס געבען דעם גלייכען שוץ און אַז דאָס אויספיהרען גרויסע הומאַניטאַר׳ע געדאַנקען איז תמיד אַ פּריווי־לעגיע פון פראַנקרייך.

און באמת איז דער רעגירונגס־פאָרשלאָג אָנ־גענומען געוואָרען מיט 211 שטימען געגען 71.

אַ סך שווערער איז פאָרגעקומען דאָס אָננעה־מען דעם פאָרשלאָג אין דער העכערער פּאַלאַטע, דאָ האָבן זיך געלאָזט הערען צאָהלרייכע שטימען געגען דעם גלייכשטעלען דאָס יודענטום מיט׳ן קריסטענטום. מיר טרעפען דאָ אויך ענערגישע פערטיידיגער פון רעגירונגס־פאָרשלאָג, ווי גראַף מאָלע, באַראָן פּאַסקיע, און גראַף פּאָרטאַליס, וועלכע האָבן בשעתּם בייגעוואוינט דעם נאַפּאָלעאָנישען סנהדרין אַלס רעגירונגס־קאָמיסאַרען און האָבן דאָרט געהאַט די געלעגענהייט זיך צו בעקענען מיט יודישע פראַגען, וועניגסטענס אין זייערע גרונד־יסודות. דער אונטעררכטס־מיניסטער מורילי האָט נישט קוקענדיג אויף דער אונטערשטיצונג פון די דאָזיגע דריי מענער געהאַט צו בעקעמפען נישט קיין קליינע שוועריגקייטען, אין זיין רעדע האָט ער גע־געבען אַן איבערבליק איבער די לייסטונגען פון די פראַנצויזישע יודען און האָט בעטאָנט אין וואַרימע אויסדרוקען די בעדייטונג פונ׳ם יודענטום פאַר דער מענשליכער קולטור. שוין דער פאַקט, וואָס דאָס קריסטענטום איז אַרויסגעקומען פון יודענ־טום, בערעכטיגט די פולע גלייכשטעלונג פון ביי־דע רעליגיעס, דער דעפּוטאַט סאַלווער האָט אַפילו געהאַלטען פאַר נויטיג אַנצווייזען אויפ׳ן פּאַטריאָ־טישען גייסט און אויפמערקזאַם געמאַכט אויף דעם גראַד אין יענע טעג אויסגעבראָכענעם נאָוועמבער־אויפשטאַנד אין פּוילען, אין וועלכען די יודען האָ־בען קעמפענדיג גענומען אַנ׳אַנטייל.

נישט וועניגער וואַרמהערציג האָט געקלונגען דער קאָמיסיע ־ בעריכט, וועלכען ס׳האָט אָפּגעגע־בען גראַף פּאָרטאַליס, ער האָט אַנאַליזירט דאָס גרונד־וועזען פון קריסטענטום און יודענטום, וואָס שטיצען זיך אויף אַ געמיינזאַמער טראַדיציע. און איז דאַן געקומען צום בעשלוס, אַז די יודישע רעלי־גיע דאַרף שוין דערפאַר בעקומען די מלוכהשע אונ־אינטערשטיצונג, ווייל זי איז ווי אַ פעסטיגונג פון דער סאָציאַלער אָרדנונג. די טענות פון איניגע רעדנער, וועגען כלומרשטע געהיימע געזעצען פון די יודען האָבן נישט קיין גרונד ווייל דאָס סנהדרין האָט געהאַט די געלעגענהייט עפענטליך, צו בע־האַנדלען אַלע געזעצען פון יודענטום.

טראָץ פערשידענע ווידערשטאַנדען האָט אויך די העכערע פּאַלאַטע דעם 1־טען פעברואַר 1831 מיט 57 שטימען אָנגענומען דעם רעגירונגס־פאָר־שלאַג.

אַזוי איז דערגרייכט געוואָרען די פולשטענדיגע גלייכשטעלונג פון די פראַנצויזישע יודען, און די לעצטע בעגרענצונגען זענען געוואָרען אָפּגעשאַפט. שוין דעם 8־טען פעברואַר האָט דער קעניג לואי פיליפּ בעשטעטיגט דאָס געזעץ לויט וועלכען די פראַנצויזישע רבנים האָבן געדאַרפט צוגלייך מיט די קאַטוילישע גייסטליכע בעקומען אַ טייל פון זייערע שכירות פון די מלוכה־הכנסות, די יולי־רע־וואָלוציע האָט אַזוי אַרום געבראַכט די רעאַליזירונג פון דער איבער צוויי יאָהרצענדליגער נישט ערלע־דיגטער גלייכבערעכטיגונג פון די פראַנצויזישע יודען.

היינט און פאָלג. טעג!
מעכטיגסטער קלאַנג־פילם
פון דער איצטיגער צייט, וואָס אילוס־טרירט דאָס לעבן און די אידעאַלען פון מאָדערנע יונגע מיידלעך

ווענעז וואָס טרוימען מיידלעך

דראַמע פון אייביגער תאוה, פערלאַנג און ליבע. רעזשי: JAMES CRUZE

אין די הויפּט־ראָלן:

William Haines i Józefina Dunn

אויסערן פּראָגראַם:

פּרעכטיגע קלאַנג־קאָמעדיע א. נ.:

„מענער לייקענען נישט“

מיט די בעריהמטע קאָמיקער

LAWREL i HARDY

אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 נאָכמיטאָג
שבת, זונטאָג און יום־טוב 2,30 בייטאָג

פּאָפּולערע פּרייזען.

דער זאַל איז מעכאַניש ווענטילירט.

אין א״י זאָל איינגעפירט ווערען הכנסה־שטייער

קאַירא (יט״א) די „מזרח־ניוס־אַגענטור“ דערוויסט זיך, אַז אייגער פון די הויפּט־פאָרשלאַגען, וואָס וועלען געמאַכט ווערען דורך פינאַנץ־רעגירונגס־קאָמיסיע אונטער׳ן פאָרזיץ פון סער דזשאָן אידראַנעל, זאָל בעשטעהן אין איינפיהרען אין א״י אַ סיסטעם פון הכנסה־שטייער. ווי בעקאַנט, איז א״י ביי היינטיגען טאָג איינס פון די ווייניגע לענדער, וואָס זיין בעפעלקערונג איז נישט בע־לאַסטעט מיט דעם הכנסה־שטייער. אין הסכם מיט די עמפעהלונגען פון אירלאַנד־קאָמיסיע זאָל דער הכנסה־שטייער גענומען ווערען פון אַלע אונ־טערנעמונגען, וואָס זייער יעהרליכע הכנסה בע־שטעהט ווייניגסטענס 2.000 פונט.

אַנ׳אַנדער עמפעהלונג פון דער אירלאַנד־קאָמיסיע זעהט פאָר די ראַציאָנעלע עקספּלו־אַטאַציע פון די קאָמוניקאַציע־מיטלען אין ארץ־ישראל. די קאָמיסיע זאָל האָבען איינגעפונען, אַז די עקספּלואַטאַציע פון די אייזענבאַהנען אין ארץ־ישראל גיט צו ווייניג הכנסות, צוליב וואָס די קאָ־מיסיע לעגט פאָר צו פערברייטערען די אויטאָבוס־קאָמוניקאַציע, וועלכע וועט, לויט דער מיינונג פון דער קאָמיסיע, פערזיכערען דעם רעגירונגס־אוצר גרעסערע איינקונפטען. צו דעם צוועק עמפעהלט אויך די קאָמיסיע, אַז די רעגירונג זאָל מעהר זאָרגען פאַר דער פערברייטערונג און אויסבעסערונג פון דער שאָסעען־נעץ אין א״י.

„SANATO“

כירורגיש־וועכנעריז־אַנשטאַלט
אַגראַדאָווע 10, טעל. 213-57

1־טע און 2־טע קלאַס

גינעקאָלאָגיש־וועכנעריז־אַבטיילונג

ד״ר מעד. ש. איינער, ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מעד. רייטלער־סוריאַנסקאַ ד״ר מעד. וו. אייכנער

פּרייז פון אַ געבורט

אין 2־טען קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס־מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד״ר מעד. י. פּאָלאַקאָוו
כירורגישע אַבטיילונג פון ד״ר מעד. מ. קאַנטאָר
עמפּפאַנגס־שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
אויגען־אַבטיילונג פון ד״ר מעד. י. קראַוש
עמפּפאַנגס־שעה׳ן פון 11 ביז 12 נאָכמיטאָג.

(33

ר. איזראַעל

ליבע און טויט

סענסאַציאָנ. עראָטישער ראָמאַן פון לאָדזשער לעבען

אָבער נאַטירלעך האָט דער קאַפּיטאַן נישט געקענט פערשטעהן, וואָס דאָ איז פאָרגעקומען.

— איינס פון די ביידע, האָט דער קאַפּיטאַן צו זיך גערעדט, אָדער דער כלומרשטער פּראָפעסאָר לעהמאַן האָט געזאָגט ליגען, אַז דאָ פאָהרען פרויען־הענדלער מיט 11 פערפיהרטע מיידלעך, אָדער דער געלער מאַטראָס זאָגט ליגען, אַז לעהמאַן איז אַריינ־געפאַלען אַליין אין וואַסער, יעדענפאַלס, דאַרף מען זיין אויף דער וואַך.

— ווי אַזוי זאָל מען אָבער אָרגאַניזירען אַ וואַך, אַז איך, ווייס נישט, וועלכע פון מיינע מאַטראָסען, אָדער אָפיצירען געהערען צו דער חברה. לעהמאַן האָט דאָך בפירוש מיר געזאָגט, אַז אַזעלכע זענען פאַראַן. פאַר וועמען קען מען זיך אַלזאָ אָנפער־טרויען: איינס איז שוין זיכער ביי מיר, אַז דער געלער מאַטראָס איז איינער פון זיי.

— וואָס קומט אָבער פון דעם אַרויס, אַז לעה־מאַן איז שוין טויט.

קאַפּיטעל דרייצהן

דער צער פון ד״ר גורעוויטש

דער אַלטער דאָקטאָר גורעוויטש איז געזעסען אין קאַבינעט פון דעם פּריוואַט־דעטעקטיוו טשאַרל ערליי.

— ליידער מיין ליבער הער, האָט דער דעטעק־טיוו געזאָגט, ווי איך זאָל דאָס נישט בעדויערען, האָב איך נישט געקענט ביזאַהער איין שריט ווייטער מאַכען און אויסזוכען אייער פערשוואונדענע טאָכ־טער. איך פערשטעה אייער צער און וואָלט אייך געוואָלט מיט׳ן גאַנצען האַרצען העלפען.

— האָט איהר שוין נישט קיין שום האָפנונגען?

— דאָס זאָג איך נישט, אָבער ביז איצט האָב איך, פּרובענדיג עטליכע מיטלען קיין שום שפור נישט געקענט געפינען. איך וועל אָבער ווייטער טון אַלץ, וואָס איז מעגליך.

אַ פערצווייפעלטער איז דאָקטאָר גורעוויטש אַ־רויס פון דעם דעטעקטיווס צימער. ביי דער טיר האָט ער אָנגעטראָפען אויף אַ יונג פרייליין, וועל־כע איז אַ פרעהליכע, לאַכענדיגע און דרייסטע אַריין צום דעטעקטיוו אין צימער. דער אַלטער האָט זי אַפילו נישט אָנגעקוקט, ער איז געווען פערטון אין זיינע זאָרגען.

דאָס מיידעל האָט אָבער דעם אַלטען הער מיט דער גרויסער באָרד, מיט די ברילען און אָפּגעטראָ־גענע מלבושים יאָ בעמערקט. אַ ציטער איז איהר עפּעס אַ דורך איבער׳ן גאַנצען לייב. זי האָט אַליין נישט געוואוסט פאַרוואָס, אָבער עפּעס מאָדנע האָט זיך פּלוצלונג איהר פרעהליכע שטימונג געענדערט. זי האָט דעם אַלטען הער נישט געקענט, אָבער זי האָט בשום אופן נישט געקענט פערטרייבען פון די אויגען דעם אַלטענס אויסזעהען, זיין פערצווייפעלט געזיכט, זיינע טרויעריגע אויגען, דאָס אַלץ האָט זי אין עפּעס דערמאָהנט, הגם זי האָט נישט גע־וואוסט אין וואָס.

— מאָדנע, האָט זי אַליין צו זיך געשמייכעלט, וואָס האָב איך זיך מיטאַמאָל אַזוי שטאַרק דערשראָ־קען, איך פיהל אַפילו, אַז איך בין בלייך געוואָרען, עפּעס אַזאַ מאָדנע שטימונג איז מיך בעפאַלען.

דאָס מיידעל איז געווען אידאַ, טשאַרל ערלייס כלה. די רייכע אידאַ, וועלכע האָט שוין אויסגעגע־בען אַ גרויס פערמעגען, וועלכע האָט זיך פערליבט אין דעם פּריוואַט־דעטעקטיוו. די ערשטע צייטען נאָר צוליב דעם, כדי ער זאָל אויסגעפינען העניק זילבערשטיינען, און וועלכען זי האָט געוואָלט אויף אַ שרעקליכען אופן בקמה נעהמען.. שפּעטער אָבער, דערקענענדיג דעם דעטעקטיוו נעהנטער, האָט זי זיך אויף אַנ׳אמת אין איהם פערליבט. זי האָט בעשלאָ־סען מיט איהם חתונה צו האָבען, אָבער ערשט דאַן ווען זילבערשטיין וועט זיין דערמאַסקירט און איהר בקמה־געפיהל וועט זיין בעפרידיגט. אַנדערש האָט זי ווירקליך נישט געקענט..

איצט איז אידאַ געהענדיג צו איהר חתן גע־ווען אין אַ הערליכער שטימונג, ערליי האָט שוין געהאַט זילבערשטיינען, וועלכער האָט זיך איצט גערופען העניק נירענבערג, אין דער האַנד און מ׳האָט איהם נאָר בעדאַרפט צוקוועטשען. אָט באַלד, באַלד, — האָט זי זיך געטראַכט — וועט זי זיין גליקליך, העניק זילבערשטיין וועט בעקומען זיין שטראָף און זי אַליין וועט זיך קענען [illegible] מיט איהר געליבטען טשאַרל. איהר פרעהליכקייט איז אָבער פערשוואונדען אין דעם מאָמענט, ווען זי האָט געזעהען דעם אַלטען הער אויף די טרעפּען. זי האָט אַפילו נישט געזעהען פון וואַנען דער אַל־טיטשקער מיט די טרויעריגע אויגען איז אַרויסגע־גאַנגען.

אידאַ איז אַריין צו טשאַרלען אין צימער.

— גוט מאָרגען אידאַ, ביזט דאָך עפּעס אַזוי פערזאָרגט, וואָס איז דיר געשעהן.

באמת גאָרנישט טייערער טשאַרל, איך בין געווען אין אַ גרויסאַרטיגער שטימונג, וועלכע האָט זיך אָבער ביי מיר געביטען. איך ווייס אַליין נישט פאַרוואָס.

— ס׳טרעפען אַזעלכע זאַכען, דאַרף מען אָבער זיין שטאַרקער פאַר די פערשידענע שטימונגען, אַרומנעהמען דעם געליבטען, אָט אַזוי.... שטאַרק איהם צודריקען צום האַרץ, נאָך שטאַרקער, נאָך פעסטער, אָט אַזוי.. אַ שטאַרקען קוש געבען גלייך אין די ליפּען, אָט אַזוי... און זיך אויסלאַכען.

אידאַ האָט שוין ווידער געלאַכט, ווי די וועלט וואָלט געווען זייער, ווי אין דרויסען וואָלט מעהר קיינער און גאָרנישט עקזיסטירט, האָט אידאַ פער־ברענגט מיט איהר חתן ערליי. זי האָט זיך איצט געוואָלט אָפּנעהמען פאַר דער גאַנצער צייט, ווען די האָט זיך שרעקליך געפייניגט, ווען זי איז גע־ווען צו חרפּה און שפּאָט, ווען זי איז געווען העניק זילבערשטיינס שקלאַפין, ווען זי האָט זיך געוואַל־גערט אין שמוץ און בלאָטע פון אָפּגרונד...

(פאָרטזעצונג קומט)

8-וּנג, לעטניקעס!

אנשטאַט זיך בּאַרגעז אַ בּעט אויף אַפּנויז-געלד
פערזעהט אייך בּעסער פאר'ן זעלבּען געלד
מיט אַנ'עכט פּאַטענטירט בּעט מיט אַ מאַטראַץ

PALMA-PATENT

Palma-Patent

וואָס איז אלעמען בּעקאַנט מיט זיין פּראַקטישקייט, דויערהאַפטיגקייט
און עסטעטישקייט מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר.
אויף לאַגער שטענדיג אַ גרויסער אויסוואַהל לעזשאַקעס, פעלד-בּעטלעך, פעלד-בּענקלעך — ווי אויך —

מאַטראַצען

גאַבּעטעס, שאַטקאַוועס און קאַנאַדיסקע קאָוערקעס, טאַפּטשאַנעס, מעטעל-מאַסען

רעיעלע בּעהאַנדלונג ! פאַבּריקס-פּרייזען זעמטליכע רעפּאַראַטורען ;

הורט לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעל. 131-85 דעטייל

DR. MED.

Haltrecht

ספּעצ.-אַרצט פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקה., נעמט אָן פון 8 - 10 פריה און פון 6 ביז 8.30, אָוו זונטאָג פון 9 ביז 12 בּײַטאָג.

פּיעטריקאָווער 10

נעמט אָן אין לעטשניצער סאַניטאַס Śródmiejska8 פון 12.30 ביז 1.30 נאָכמ

Dr. med.

W. Eychner

גינעקאָלאָג-אַקושער

זגערזשער 11

טעלעפאָן 72—134

נעמט אָן פון 2—3 נאָכמ. און פון 7½—9 אָוונט.

קינא-טעאַטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און וויטערע טעג!

גרויסער דז פ'טערשלאָגער-פּראָגראַם !

גרעסטער קרבּן פון אפרוי

אין דער הויפּטראָלע: BILLIE DOVE

2) „פּערלוירענע פרוי"

טראַגי-קאָמישע איבּערלעבּענישען פון אַ פרוי פון היינטיגער צייט

אין דער הויפּטראָלע: MARY KID

אכטונג, זומער = סעזאָן! אָנהויבּ פון די סעאַנסען: אין וואָכ. טעג 5.30 נאָכמ. שבת, זונטאָג 3 אַ זייגער בּייטאָג
דער זאַל ווערט מעכאַניש ווענטילירט

זיכערע הילף און אַ רפואה

אהן אַ אָפּעראַציע, אָן בּלוט, אהן אַ מעסער און אהן בּלוט-פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף קילעס פאַר מענער ווייבּער און קינדער. פערשידענע קאַליקעס אין גוף פאַר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בּראָך ווערט גרויס [illegible]

[illegible]

סטאַציאָנען פון 9 ביז 1 בּײַטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוונט.

ארטאָפּעדישע אנשטאַלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בּעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז [illegible] פּראָפ. ד"ר בּאַראַנאָש, פּראָפ. הר. י. מאַרישלער, פּראָפ. ד"ר בּר. קיפּלאַנאַווסקי און אויך אַנדערע.

מיר נעהמען אויך אָן פערזענליכע פון דער קראַנקען-קאַסע

דאַנקזאַגונג.

[illegible]

Dr. BERGHOF Arzt.

סוירענער ווייצען-מעהל

אַלאַסקאַ

ווי אויך קאָרן-מעהל

הורט און דעטייל!

עמפּפעהלט פון לאַגער נאָוואָמיעסקאַ 4.

TORUŃSKA SPÓŁDZIELNIA HANDLOWA Z O. O.
ODDZIAŁ w ŁODZI.
ul. Nowomiejska 4, tel. 101-74.

Dr. med.

M. Rosenthal

ספּעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקה.

11-go Listopada 19 (קאָנסטאַנטינער)

telefon 223-34 .טעלעפ

נעהמט אָן אין דער היים פון 4 ביז 7 אָוונט און לעטשניצע „פּאַמאָץ" לימאַנאָווסקיעגאָ 1 (עלעקטראָטעראַפּיע-בּאַט) פון 1—2 נאָכמיטאָג.

וויכטיגע בּעקאַנטמאַכונג פאַר שניידער-מייסטער און געזעלען פון לאָדז און אומגעגענד!

דערמיט ווערט בּעקאַנט געמאַכט, אַז די פּראַקטישע צושניידער-קורסען פאַר הערן- און דאַמען-בּעקליידונג פון

א. אורמאַן, זשעלאַזנאַ 10a

ווערען ווידער צוריק געעפענט זונטאָג, דעם 14-טען יוני ד. י.

די שניידער-מייסטער און געזעלען, וואָס ווילען די צושניידער-קונסט גרינדליך ערלערנען, זאָלען זיך קומען איינשרייבּען וואָס שנעלער. דער לאָקאַל צום איינשרייבּען זיך איז אָפען יעדען טאָג פון 10 פריה ביז 1 בּייטאָג און פון 3 נאָכמ. ביז 9 אָוונט. פאַר שניידער-מייסטער, וואָס ווילען לערנען דיסקרעט האָבּ איך איינגעאָרדענט אַ בּעזונדערען לאָקאַל מיט די לערן-שעה'ן פון 8 ביז 11 אָוונט. די געוועהנליכע לערן-שעה'ן זיינען פון 10 פריה ביז 1 מיטאָג און פון 3 ביז 6 נאָכמיטאָג. פאַר פאַראיינען, וואָס ווילען צושטעלען גרופּען ביז 10 שילער זיינען די פּרייזען מיט 25 פּראָצענט בּיליגער. דער סיסטעם צו ערלערנען דאָס פאַך איז זעהר אַ לייכטער. דער קורס דויערט 6 וואָכען, פאַר צוגע-רייזטע נאָר 4 וואָכען. נאָכ'ן ענדיגען דעם קורס ווערען די שילער גע-שטעלט צום עקזאַמען פאַר אַ גוטער פאַך-קאָמיסיע און בּעקומען אויך אַ דיפּלאָם.

מיט אכטונג צושניידער-לעהרער

א. אורמאַן, לאָדז, זשעלאַזנאַ 10a

נאָכט-לעגער

צו שלאָפען בּיליג און היגיעניש. צו ערפאַהרען בּיי מ. זעבּדעל, פּלאַץ וואָלנאָשטשי 9, פראָנט - געשעפט. 3411

סאָרטירט ציפערט גענייט

א לערן-יונגעל

אין הוטען - פאַבּריק בּיי **M. SZPIRO**

לאָדז, פּיעטריקאָווער 14 אין געוועלבּ, אין הויף.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

רענטגען-אינסטיטוט און ערצליך-דענטיסטישער קאַבּינעט

זגערזשער 17, טעל. 116-33

ד"ר גאָלדשטיין-פאַלאַק אויגען-קראַנקה. פון 1—2
ד"ר וויינבּערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1—2 און פון 6—7
ד"ר יוסטמאַן נערווען-קראַנקה. פון 12—2
ד"ר סטופּעל רענטגען פון 12—2 און 4—6
ד"ר פּאַפּיערני פרויען- און געבּורטס-הילף פון 11½—1
ד"ר קאַנטאָר כירורגישע קראַנקה. פון 5—6
ד"ר ראַקאָווסקי נאָז, האַלז און אויערן-קר פון 10—11, 2—3 און פון 6—7
ד"ר ראָזענצווייג קינדער-קראַנקהייטען פון 11—12 און פון 4—5
ד"ר רושאַנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1—2
נ. ראָזעס צאָהן - אַרצט פון 9—1
א. גראַדזענטשיק צאָהן-אַרצט פון 3—7

צאָהן-טונדהיילונג, בּעלייכטונגען, קוואַרצע, מאַסאַזש א.א.וו. בּיי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגען-שטראַלען, פאַר בּעשטראַלונג און דורכלייכטונג, קוואַרץ-לאָמפּען, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע

אלע מעגליכע אנאַליזען.

אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין).
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיטען איז שטאַט.

האַלאָ, לעטניקעס!

לאָזט נישט אייער פערמעגען אויף הפקר!

ווילט איהר האָבּען אַ רוהיגע זומער-וואוינונג, מוזט איהר זאָרגען, איידער אייער פאַמיליע פאָהרט אַרויס אויף דער נאַטור, פאַר מינימאַלע קאָסטען פערזיכערען אייער היים געגען גנבה און שרפה.

אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט אומזיסט
אין בּיוראָ בּוזין, לאָדז, אַנדזשעיאַ 3
טעלעפאָן 191-48 און בּיי שלעזינגער, לאָדז
שרודמיעסקאַ 47 (פריהער נאָוואָ-צעגעל-ניאַנאַ 17, טעלעפאָן 211-22. 2788

יעדער איינציגער

האָט זיך איבּערצייגט, אַז פאַר

מעבּעל

דיוואַנעס, פעלצען, נייה-מאַשינען, גאַרדעראָבּען אַז"וו
צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן שענקעוויטש 23

טעלעפאָן 191-00.

בּיי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצט מעבּעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.

Dr. MED. H. LUBICZ

ספּ. פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8, זונטאָג און י"ט 9—1, פאַר דאַמען בּעזונדערער וואַרטע-זאַל.

Dr. med. J. Lubicz

כירורג - ארטאָפּעד

האָט זיך איבּערגעצויגען פון גדאַנסקאַ 28 אויף פּאָלודניאָוואַ 9, טעל. 183-17

קראַנקהייטען פון די בּיינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער איינציגע פּראַקטיקע פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אפּאַראַטען, ווי: הילצערנע אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. ז. וו.
נעמט אָן פון 2,30 ביז 4,30 נאָכמיטאָג.

Dr. med. M. STARKER

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקה.
פּיעטריקאָווער 84, טעל. 145-23
שפּרעכשטונדען פון 8—11 פאָרמ. און פון 4—8 אָוו.

אייז!

יעדען קוואַנטום צו בּיליגע פּרייזען ליפערט

Lodownia Południowa 22
tel. 190-48 i 191-26.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

4 צעגעלניאַנאַ 4

פריהער צעגעלניאַנא 36) טעל. 216-90.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער - שוואַכע, אַלע אַר אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בּעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

מעשין-לעכער

ווערען אַנגענומען אויסצונייען בּיי ג. נאַרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

DR. MED.

L. Pikielny

אוראָלאָג

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ניערן, בּלאָז און אורין-קראַנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אָן פון 4—7 אָוונט.

Dr. Z. Rakowski

פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטע
9 קאָנסטאַנטינער 9 טעלעפאָן 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 3—5

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בּעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאָרמ.
בּעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה. און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בּלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבּינעט ראַסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. --
פון 11 ביז 12 בּיי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
- בּעזונדערער וואַרטע-צימער פאַר פרויען. -

וויזיט 3 זל.

אַבּאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים אויף דער פּראָווינץ 6-50 זל. אַ חודש אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן אינהאַלט פון פּרינט-אַנאָנסען די אַנאָנסען און די [illegible]

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער צייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— . . . . 4 . .
נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . 8 . .
[illegible] דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. טעלעגראַמען—10 גר. אַ וואָרט

Sp. Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.